

Forventningsundersøkelser for Norges Bank

Undersøkelser blant økonomieksperter, parter i arbeidslivet,
næringslivsledere og husholdninger

4. kvartal 2014

28.11.2014

Forord

Opinion utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Økonomer innenfor finansnæringen og akademia, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner blir intervjuet på web, det samme gjelder lederne i næringslivet. Husholdningene er derimot intervjuet via telefon.

Forventningsundersøkelsen er hittil gjennomført 51 ganger, og ble første gang gjennomført i februar 2002. Opinion har publisert undersøkelsen fra og med 1. kvartal 2009. Undersøkelsen er tidligere gjennomført av TNS Gallup.

Oslo, november 2014

Ansvarlig for undersøkelsen hos Opinion er:

Reidar Dischler

Telefon: 994 89 217

E-post: rd@opinion.no

Innholdsfortegnelse

Forord	1
Innholdsfortegnelse.....	2
Sammendrag.....	3
Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene.....	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet.....	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene.....	5
Spørreskjema.....	6
Indeks (tabeller og grafer)	7
Resultater - økonomiekspertene	8
Resultater - partene i arbeidslivet	16
Resultater - næringslivslederne	22
Resultater - husholdningene.....	32
Tekniske kommentarer - økonomene og partene i arbeidslivet.....	39
Tekniske kommentarer - næringslivslederne	40
Tekniske kommentarer - husholdningene.....	41

Sammendrag

De kortsiktige prisforventningene

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder er i fjerde kvartal 2014 på 2,2 prosent, uendret sammenlignet med forrige kvartal. Partene i arbeidslivet forventer i fjerde kvartal 2014 en generell prisstigning om 12 måneder på 2,3 prosent, også det uendret fra forrige kvartal. Næringslivslederne forventer en generell prisstigning om 12 måneder på 2,2 prosent, ned 0,2 fra forrige kvartal. Husholdningene forventer at prisene skal stige med 2,6 prosent i løpet av det neste året, en nedgang på 0,3.

Forventet utvikling i årslønnsvekst

Økonomene oppgir i fjerde kvartal 2014 at de forventer en årslønnsvekst for 2014 på 3,4 prosent, ned 0,2 fra forrige kvartal. Partene i arbeidslivet forventer en gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2014 på 3,4 prosent, ned 0,1 fra forrige kvartal. Næringslivslederne forventer i fjerde kvartal 2014 at årslønnsveksten i 2014 blir på 3,0 prosent, ned 0,2 fra forrige kvartal. Forventet lønnsvekst i løpet av det neste året blant husholdningene er på 2,3 prosent, ned 0,1 fra forrige kvartal.

Forventet utvikling i lønnsomhet

28,3 prosent av næringslivslederne forventer at lønnsomheten i egen bedrift skal bli bedre de neste 12 månedene, mot 26,4 prosent i forrige kvartal. Andelen næringslivsledere som forventer svekket lønnsomhet i tiden fremover er 28,6 prosent mot 21,7 i forrige kvartal. Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene går ned fra 4,7 poeng i tredje kvartal 2014 til -0,3 poeng i fjerde kvartal 2014.

Om undersøkelsen

Opinion utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademia, representanter fra partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Denne rapporten med hovedfunnene fra forventningsundersøkelsen blir i sin helhet lagt ut på Opinion nettsider (www.opinion.no). Fra 2009 er undersøkelsen blant næringslivslederne utvidet slik at bedrifter med 20 ansatte eller flere er i målgruppen (mot tidligere 50 ansatte eller flere). I tillegg intervjues nå 500 bedriftsledere mot tidligere 300 intervjuer.

Undersøkelsene er gjennomført i tidsrommet fra 3. til 24. november 2014.

Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene

Prisvekst på kort sikt

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder er i fjerde kvartal 2014 på 2,2 prosent, uendret fra forrige kvartal. Forventet prisstigning om 2 år går ned fra 2,4 prosent i tredje kvartal til 2,2 prosent i fjerde kvartal 2014. Forventningene til prisstigningen om 5 år er 2,3 prosent, mot 2,6 prosent i forrige kvartal.

Forventninger til årslønnsvekst

Økonomene oppgir i fjerde kvartal 2014 at de forventer en årslønnsvekst for 2014 på 3,4 prosent, ned 0,2 fra forrige kvartal. For 2015 forventer økonomene en årslønnsvekst på 3,1 prosent. Økonomenes forventninger til den gjennomsnittlige årslønnsveksten om 5 år er på 3,3 prosent.

Kronekurs

Samlet sett tror 42,9 prosent av økonomene at kronekursen vil stige i løpet av de neste 12 månedene. Dette er en nedgang fra forrige kvartal da 47,5 prosent forventet det samme. 30,6 prosent tror at kronekursen om 12 måneder vil være uendret, og 24,5 prosent tror at kronekursen vil være svekket. Gjennomsnittlig forventet stigning i kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) om 12 måneder er 0,3 prosent, mot 1,3 prosent i forrige kvartal.

Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet

Prisvekst på kort sikt

Partene i arbeidslivet forventer i fjerde kvartal 2014 en generell prisstigning om 12 måneder på 2,3 prosent, det samme som i forrige kvartal. Forventet prisvekst om to år er 2,3 prosent, en nedgang på 0,1 fra forrige kvartal. Forventet prisstigning om 5 år er 2,5 prosent, ned 0,2 fra forrige kvartal.

Forventninger til årslønnsvekst

Partene i arbeidslivet forventer i fjerde kvartal 2014 en gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2014 på 3,4 prosent, ned 0,1 fra forrige kvartal. For 2015 forventer partene i arbeidslivet en årslønnsvekst på 3,2 prosent, ned 0,3 fra forrige kvartal. Forventet årslønnsvekst om 5 år er 3,1 prosent, ned 0,3 fra forrige kvartal.

Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne

Prisvekst på kort sikt

Næringslivslederne forventer i fjerde kvartal 2014 en generell prisstigning om 12 måneder på 2,2 prosent, dette er ned 0,2 fra forrige kvartal. Om 2 år forventer de en generell prisstigning på 2,8 prosent, en nedgang på 0,4 fra tredje kvartal.

Forventninger til innkjøps- og utsalgspriser

72,0 prosent av næringslivslederne tror at bedriftens innkjøpspriser vil øke omtrent like mye de neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder, mot 74,7 prosent i forrige kvartal. 7,0 prosent tror i fjerde kvartal 2014 at innkjøpsprisene vil øke mer, mot 12,2 prosent i forrige kvartal. 18,7 prosent tror de vil øke mindre, en oppfatning 10,5 prosent hadde i forrige kvartal.

56,8 prosent av næringslivslederne tror at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye de neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder, mot 57,0 prosent i forrige kvartal. 11,0 prosent av bedriftslederne tror i fjerde kvartal 2014 at utsalgsprisene vil øke mer, mens 30,4 prosent tror de vil øke mindre.

Forventninger til årslønnsvekst

Næringslivslederne forventer i fjerde kvartal 2014 at årslønnsveksten i 2014 blir på 3,0 prosent, ned 0,2 fra forrige kvartal. For 2015 forventer næringslivslederne en lønnsvekst på 2,8 prosent, noe som er en nedgang på 0,4 fra forrige kvartal.

Forventninger til lønnsomhet

36,8 prosent av næringslivslederne oppgir i fjerde kvartal 2014 at lønnsomheten i egen bedrift er bedret i løpet av de siste 12 månedene. I forrige kvartal var det 37,1 prosent som sa det samme. Andelen næringslivsledere som oppgir at lønnsomheten er svekket siste året er 28,8 prosent, mot 32,0 prosent i forrige kvartal. 33,0 prosent oppgir uendret lønnsomhet siste 12 måneder. Lønnsomhetsindeksen er 8,0 poeng, opp fra 5,1 i forrige kvartal.

I fjerde kvartal 2014 er det 28,3 prosent av næringslivsledere som forventer bedre lønnsomhet neste 12 måneder. 26,4 prosent mente det samme i forrige kvartal. Andelen næringslivsledere som forventer svekket lønnsomhet i tiden fremover er 28,6 prosent mot 21,7 i forrige kvartal. 41,2 prosent mener lønnsomheten vil holde seg uendret. Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene går ned fra 4,7 poeng i tredje kvartal til -0,3 poeng i fjerde kvartal 2014.

Forventninger til sysselsetting

Andelen næringslivsledere som oppgir at bedriften forventer å ha flere ansatte om 12 måneder er 28,4 prosent i fjerde kvartal 2014, mot 30,0 prosent i forrige kvartal. Andelen næringslivsledere som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder er 20,7, mens 49,0 prosent forventer like mange ansatte om 12 måneder. Nettotallet i sysselsettingsindeksen (fremtidig) går ned fra 9,7 poeng til 7,7 poeng.

Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene

Prisvekst på kort sikt

I fjerde kvartal 2014 forventer husholdningene at prisene skal stige med 2,6 prosent i løpet av det neste året, ned 0,3 fra forrige kvartal. Husholdningene forventer en prisvekst om 2-3 år på 4,2 prosent, ned 0,4 fra forrige kvartal.

Forventninger til årslønnsvekst

Forventet lønnsvekst i løpet av det neste året blant husholdningene er i fjerde kvartal 2014 på 2,3 prosent, mot 2,4 i tredje kvartal 2014.

Forventninger til renteutviklingen

I fjerde kvartal 2014 forventer 20,3 prosent av husholdningene renteøkning de neste 12 månedene, ned fra 29,1 prosent i forrige kvartal. 19,5 prosent av husholdningene forventer rentefall, noe 6,3 prosent mente i forrige kvartal, mens 56,4 prosent forventer uendret rente.

Spørreskjema

Til økonomieksperter og partene i arbeidslivet:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
2. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
3. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
4. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2014?
5. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2015?
6. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?
- 7a) Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?
- 7b) Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg? (Hvis svart styrket eller svekket i spørsmål 7a)

Til næringslivslederne:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er om 12 måneder?
2. Hva tror du prisstigningen er om 2 år?
3. Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
4. Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
5. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2014?
6. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2015?
7. Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 månedene?
8. Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 månedene?
9. Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?
10. Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

Til husholdningene:

- 1a. Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?
- 1b. Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?
- 2a. Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil være høyere, uendret eller lavere enn i dag?
- Hvis høyere: Vil prisene vokse raskere, saktere eller i samme takt som i dag?
- 2b. Hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?
3. Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?
4. Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?
5. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Indeks (tabeller og grafer)

Økonomiekspertene

1. Forventet prisstigning om 12 måneder
2. Forventet prisstigning om 2 år
3. Forventet prisstigning om 5 år
4. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
5. Forventet årslønnsvekst for neste år
6. Forventet årslønnsvekst om 5 år
- 7a. Forventet utvikling i kronkursen om 12 mnd.
- 7b. Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

Partene i arbeidslivet

8. Forventet prisstigning om 12 måneder
9. Forventet prisstigning om 2 år
10. Forventet prisstigning om 5 år
11. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
12. Forventet årslønnsvekst for neste år
13. Forventet årslønnsvekst om 5 år

Næringslivslederne

14. Forventet generell prisstigning om 12 måneder
15. Forventet generell prisstigning om 2 år
16. Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd
17. Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 mnd
18. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift i år
19. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift neste år
20. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd
21. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd
22. Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden
23. Antatt antall ansatte om 12 mnd

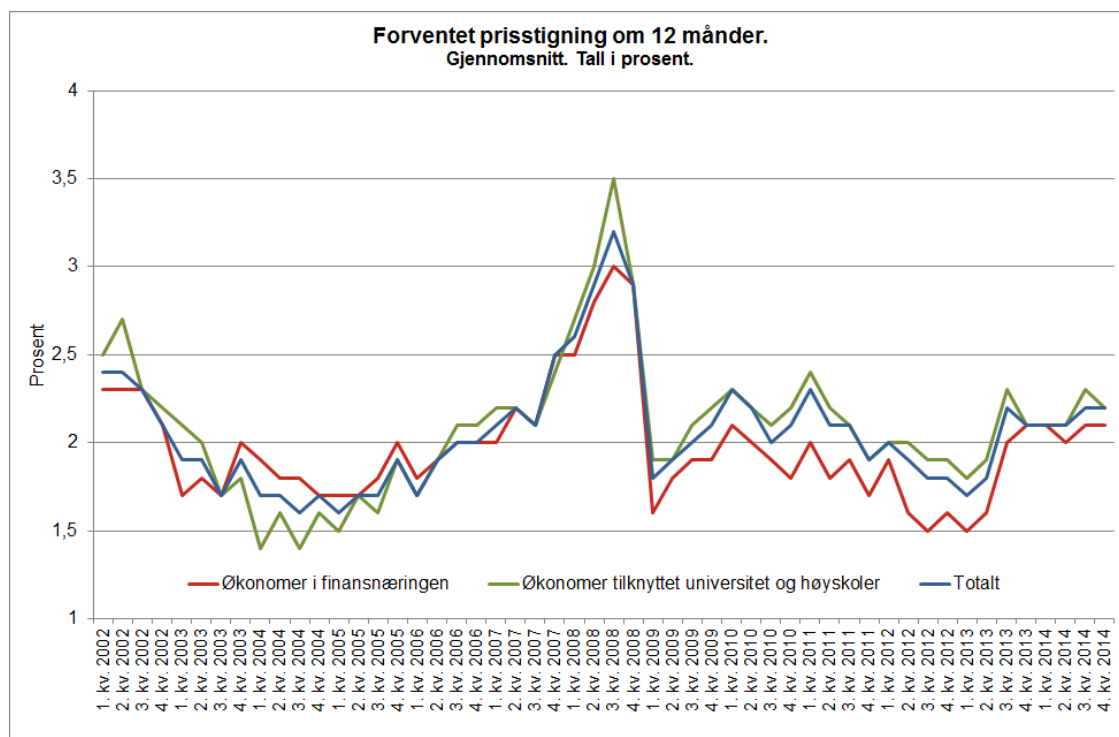
Husholdningene

- 24a. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd
- 24b. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent
- 25a. Forventet prisendring neste 12 mnd
- 25b. Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent
26. Forventet prisvekst om 2-3 år
27. Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent
28. Forventet renteutvikling neste 12 mnd

Resultater - økonomiekspertene

Indeks 1:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

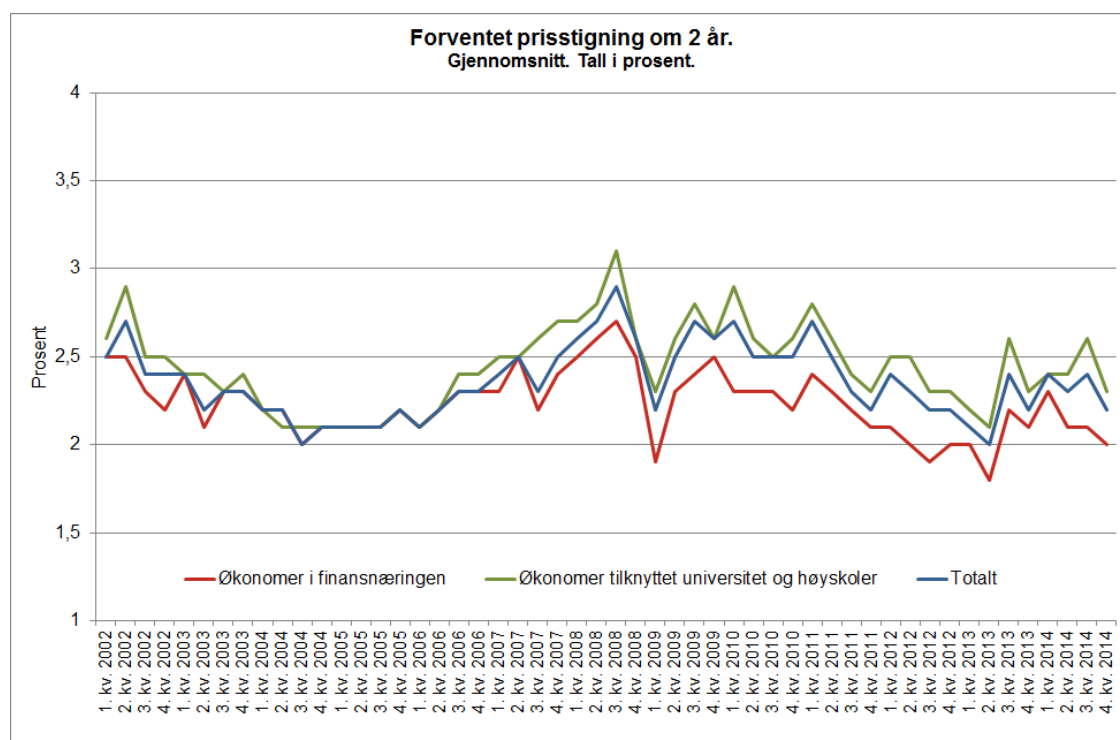

Forventet prisstigning om 12 måneder	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,1
Laveste verdi	-0,5	1,0
Høyeste verdi	3,0	2,6
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,2
Laveste verdi	2,0	1,0
Høyeste verdi	3,2	3,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,2
Utvalg	40	49

Samlet sett er økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder i fjerde kvartal 2014 på 2,2 prosent, det samme som i forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen forventer en prisstigning på 2,1 om 12 måneder, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler forventer en prisstigning om 12 måneder på 2,2 prosent.

Indeks 2:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

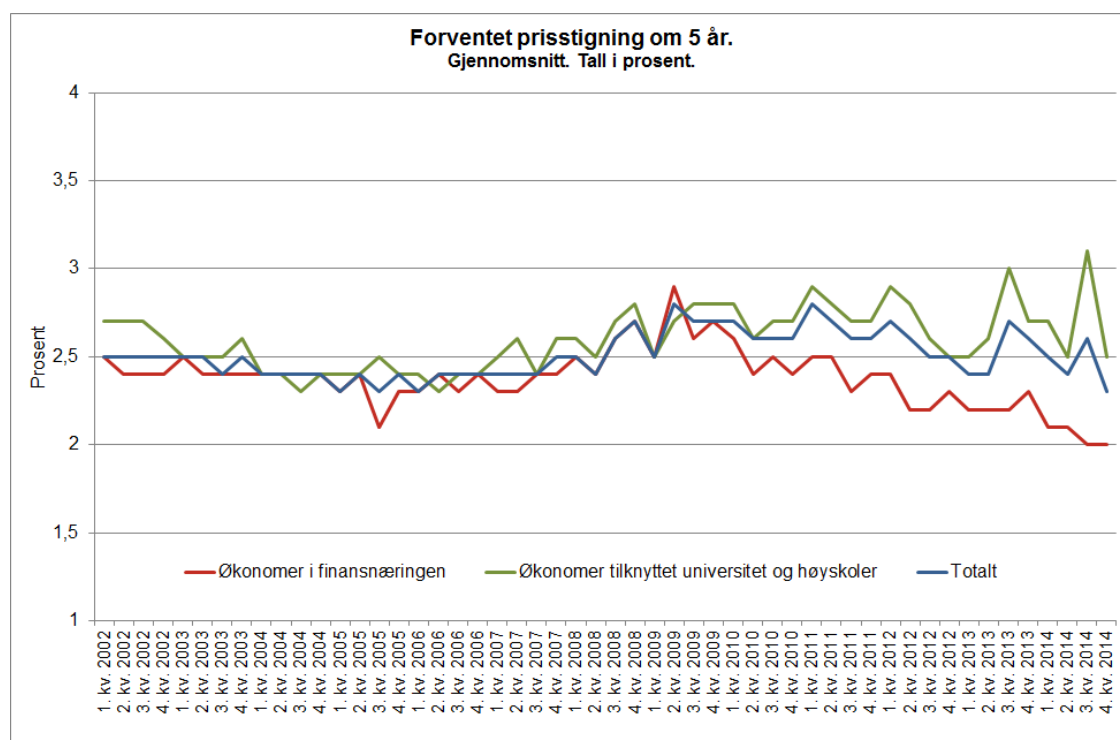

Forventet prisstigning om 2 år	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,0
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	2,7	2,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,3
Laveste verdi	2,0	1,0
Høyeste verdi	4,0	5,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,2
Utvalg	40	49

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 2 år er i fjerde kvartal 2014 på 2,2 prosent, en nedgang fra 2,4 prosent i forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen nedjusterer sitt estimat til 2,0 prosent, og økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterer sitt estimat til 2,3 prosent.

Indeks 3:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

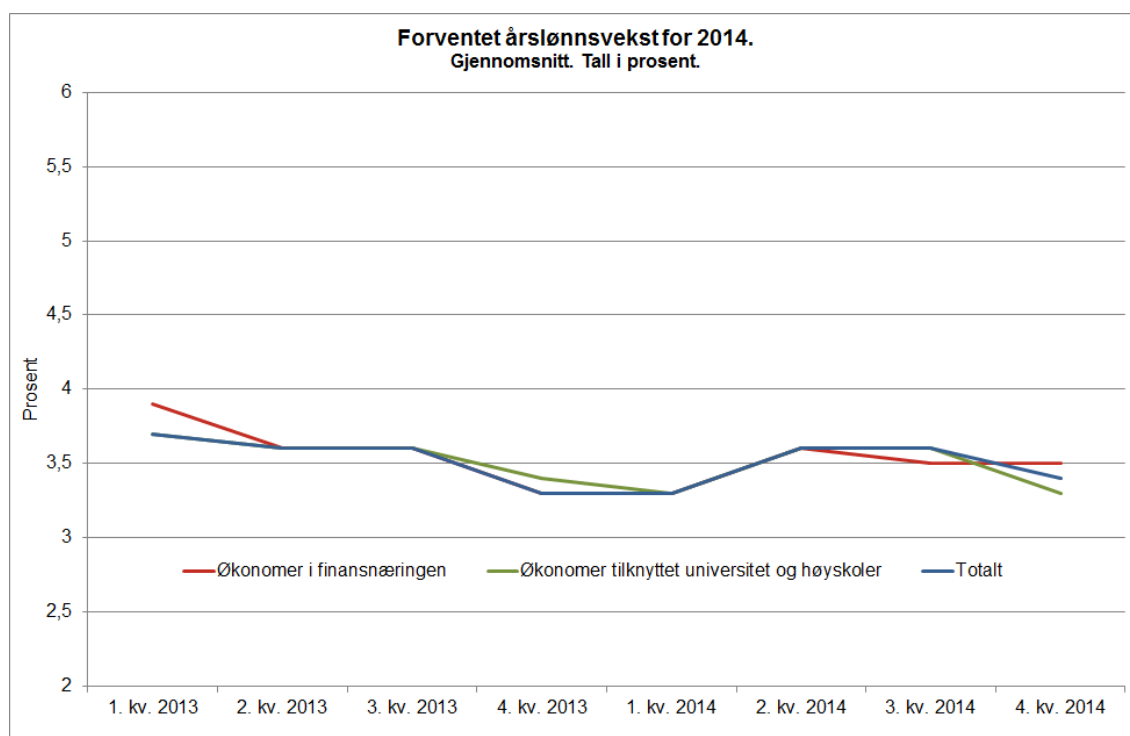

Forventet prisstigning om 5 år	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	2,0	2,0
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	2,5	2,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,1	2,5
Laveste verdi	2,0	1,0
Høyeste verdi	8,0	8,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,3
Utvalg	39	48

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 5 år er i fjerde kvartal 2014 på 2,3 prosent, ned 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen opprettholder sitt estimat på 2,0 prosent, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterer sitt estimat til 2,5 prosent.

Indeks 4:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2014?

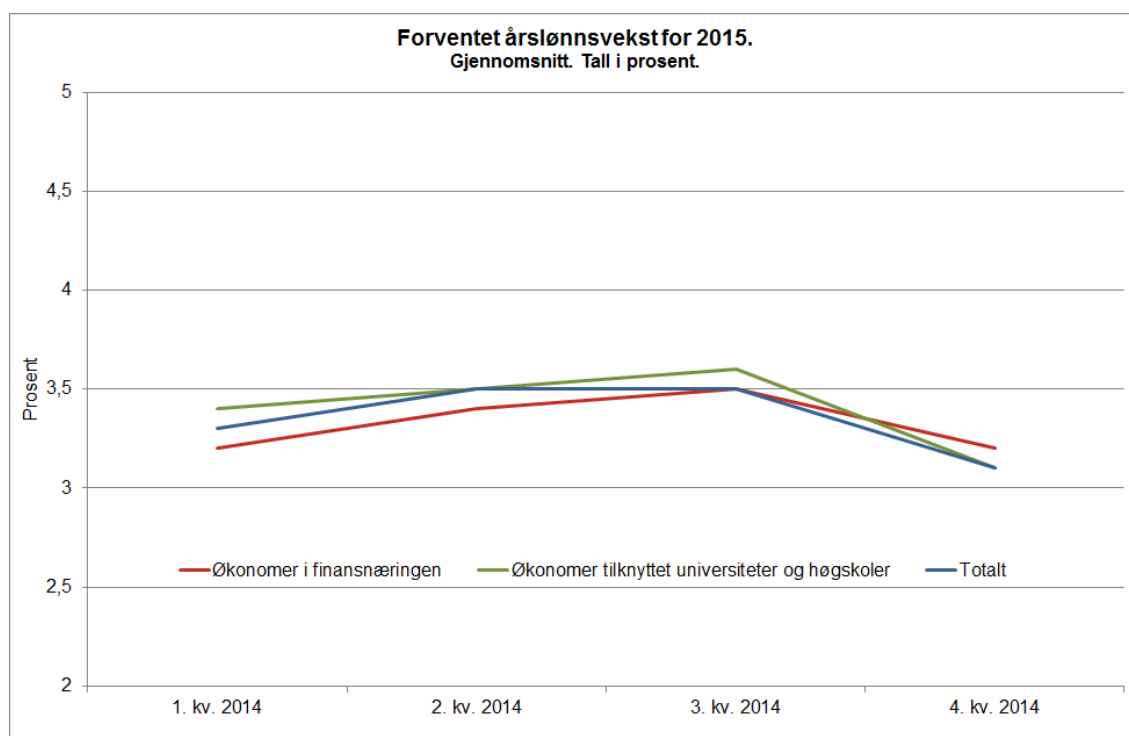

Forventet årslønnsvekst for 2014	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,5
Laveste verdi	3,0	3,0
Høyeste verdi	4,0	4,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,3
Laveste verdi	2,5	1,5
Høyeste verdi	4,5	4,5
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,4
Utvalg	40	49

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2014 er på 3,4 prosent, ned 0,2 fra forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen har et estimat på 3,5 prosent og økonomer tilknyttet universitet/høyskoler tror lønnsveksten blir 3,3 prosent.

Indeks 5:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2015?

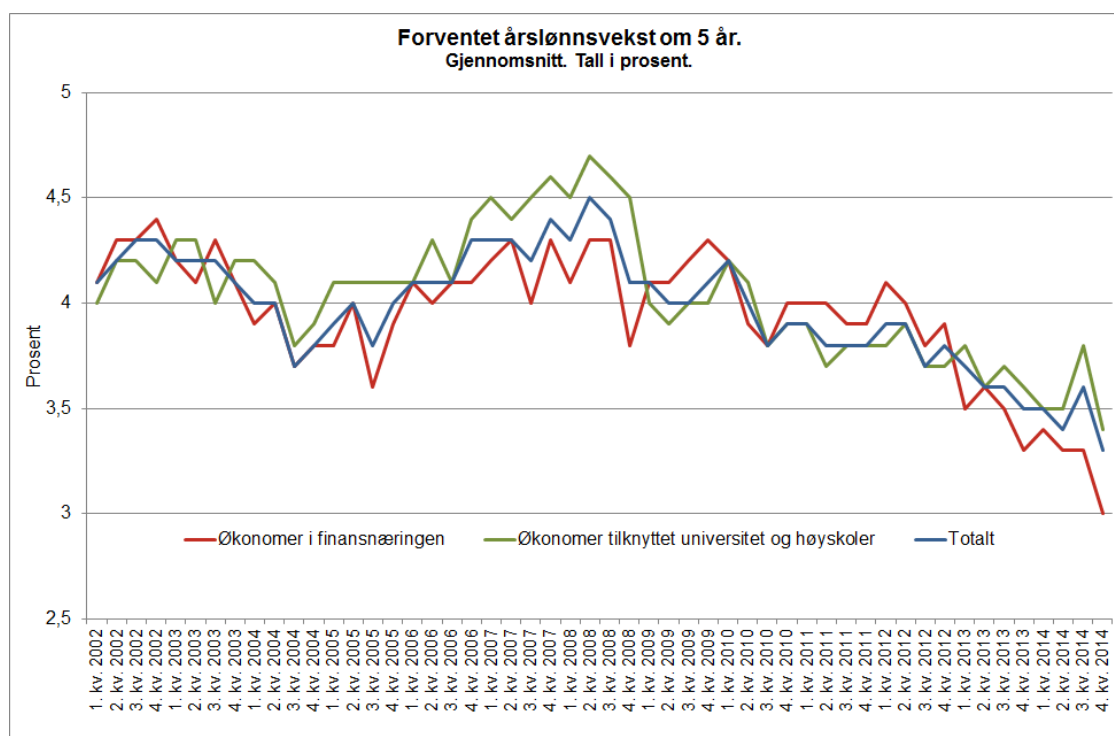

Forventet årslønnsvekst for 2015	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,2
Laveste verdi	2,5	2,5
Høyeste verdi	4,0	4,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,1
Laveste verdi	2,0	1,5
Høyeste verdi	5,0	5,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,1
Utvalg	40	49

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2015 er samlet sett 3,1 prosent. Økonomer i finansnæringen forventer en årslønnsvekst for 2015 på 3,2 prosent, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler forventer en årslønnsvekst neste år på 3,1 prosent.

Indeks 6:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

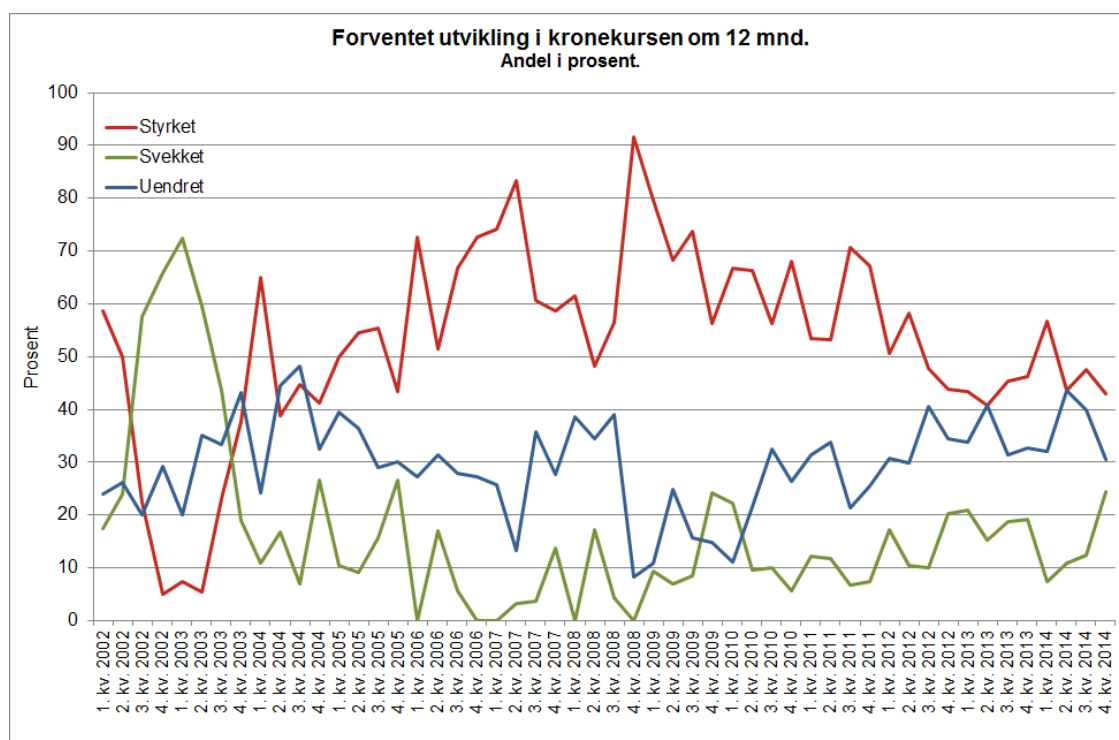

Forventet årslønnsvekst om 5 år	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	3,3	3,0
Laveste verdi	1,0	2,0
Høyeste verdi	4,5	4,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,8	3,4
Laveste verdi	0,0	1,0
Høyeste verdi	8,0	6,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,3
Utvalg	39	48

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) er 3,3 prosent. Økonomer i finansnæringen forventer en gjennomsnittlig langsiktig årslønnsvekst på 3,0 prosent, ned 0,3 fra forrige kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterer sitt estimat fra 3,8 til 3,4 prosent.

Indeks 7A:

Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?

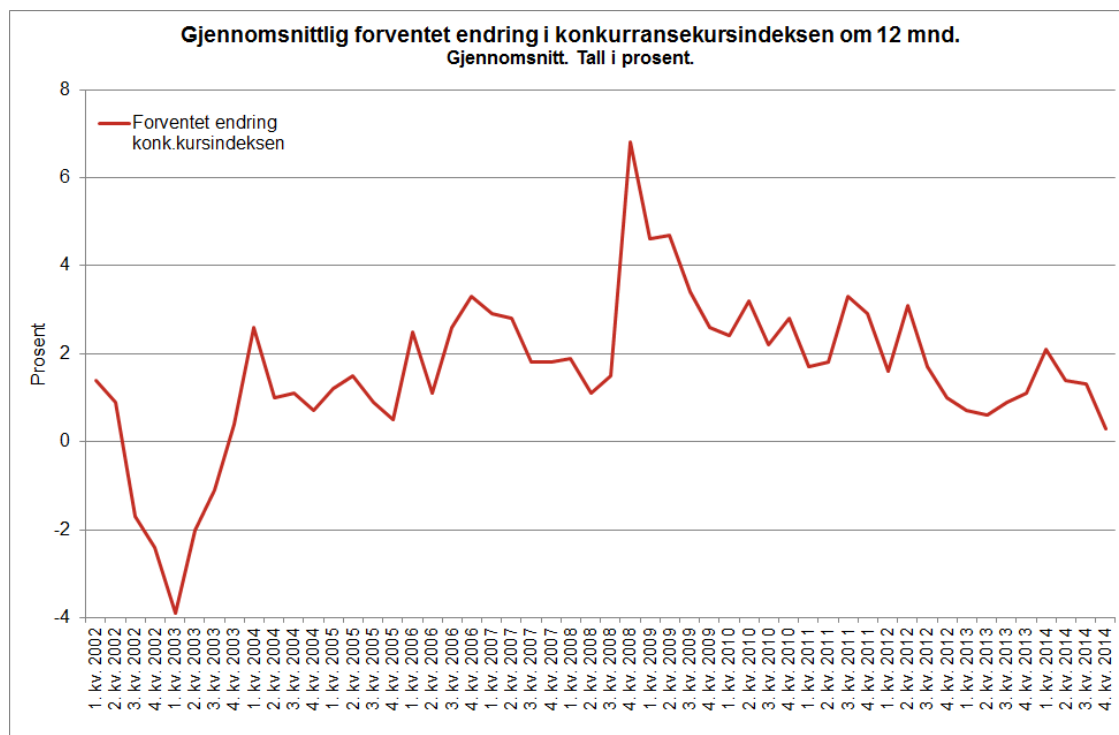

Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd.	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Økonomer i finansnæringen		
Styrket	61,1	68,8
Uendret	22,2	12,5
Svekket	16,7	18,8
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Styrket	36,4	30,3
Uendret	54,5	39,4
Svekket	9,1	27,3
Totalt alle økonomer		
Styrket	47,5	42,9
Uendret	40,0	30,6
Svekket	12,5	24,5
Utvalg	40	49

Andelen økonomer som forventer at kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) vil styrkes på ett års sikt er på 42,9, mot 47,5 i forrige kvartal. Andelen økonomer som forventer en svekket kronekurs er høyere enn i forrige kvartal, nå 24,5 prosent mot 12,5 prosent i forrige kvartal, mens andelen som forventer at kronekursen på ett års sikt vil være uendret er 30,6 prosent.

Indeks 7B:

Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg (Hvis svart styrket/svekket i spørsmål 7A)?

Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

3. kvartal 2014

4. kvartal 2014

Økonomer i finansnæringen

Gjennomsnittlig verdi

1,5

1,5

Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler

Gjennomsnittlig verdi

1,2

-0,3

Totalt alle økonomer

Gjennomsnittlig verdi

1,3

0,3

Utvalg

40

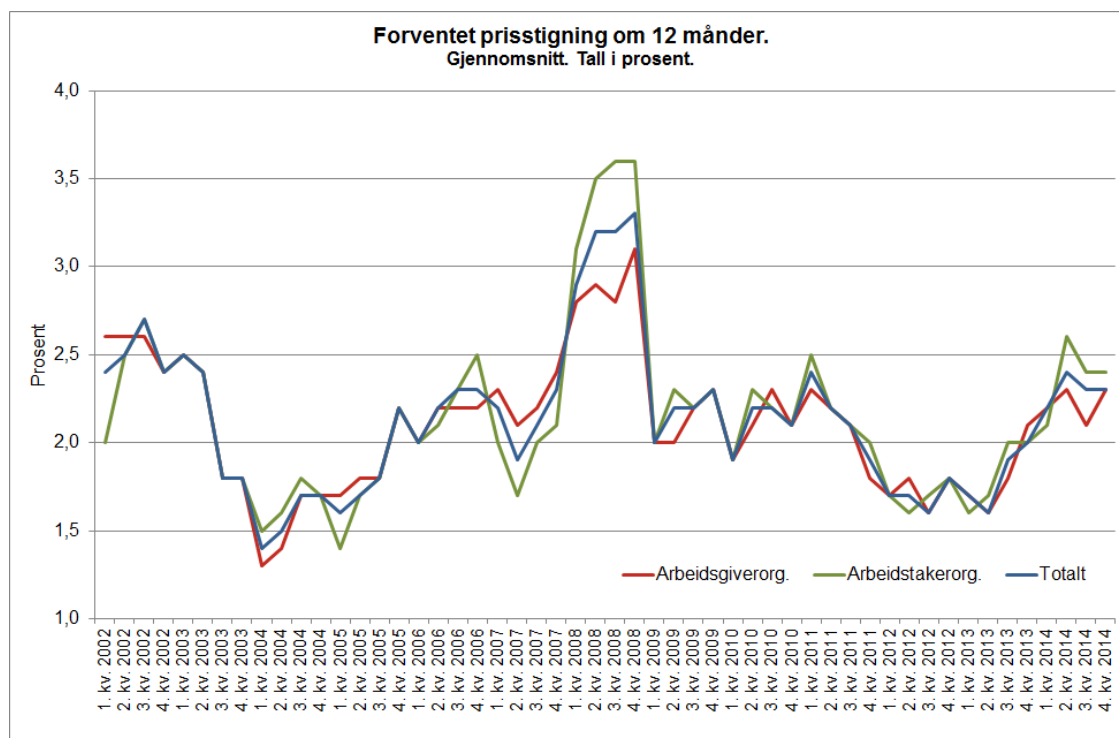
48

I fjerde kvartal 2014 forventer det samlede utvalget av økonomer at kronekursen skal styrke seg med 0,3 prosent på 12 måneders sikt. Dette er en nedgang på 1,0 fra forrige kvartal.

Resultater - partene i arbeidslivet

Indeks 8:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

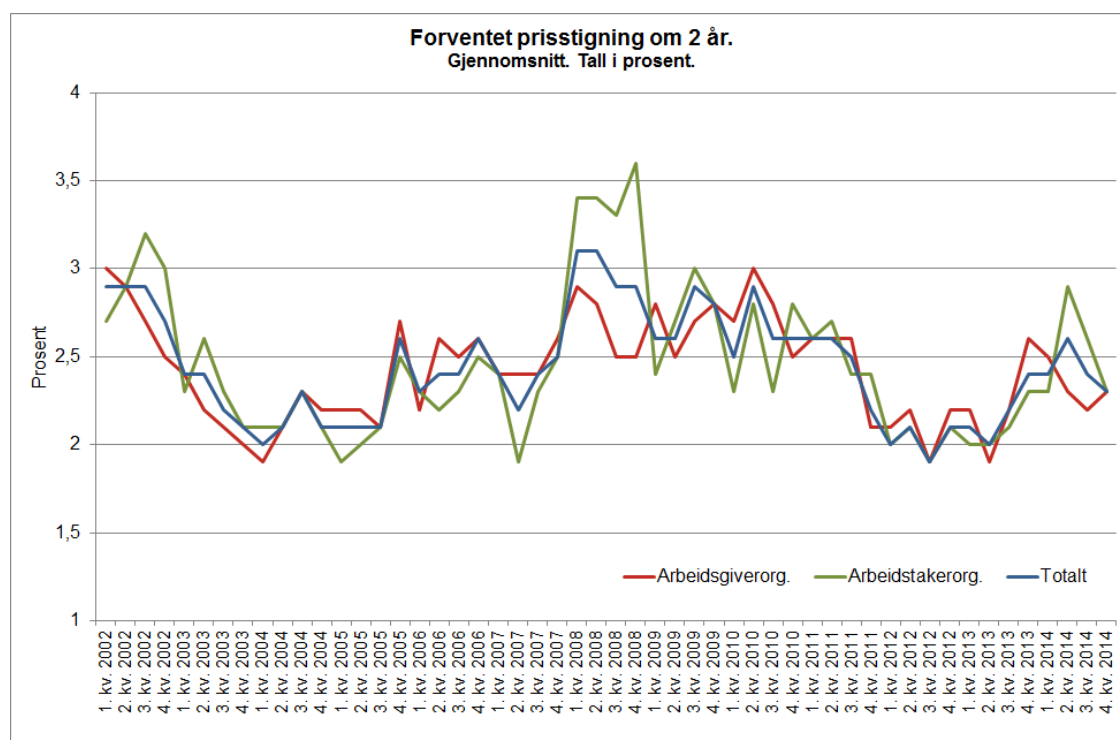

Forventet prisstigning om 12 måneder	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,3
Laveste verdi	1,5	2,0
Høyeste verdi	2,6	2,7
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,4
Laveste verdi	1,5	1,9
Høyeste verdi	3,0	3,0
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,3
Utvalg	20	20

Blant arbeidslivsorganisasjonene er forventet prisstigning om 12 måneder på 2,3 prosent. Forventningene hos arbeidsgiverorganisasjonene går opp fra 2,1 prosent til 2,3 prosent, mens forventningene hos arbeidstakerorganisasjonene er uendret på 2,4.

Indeks 9:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

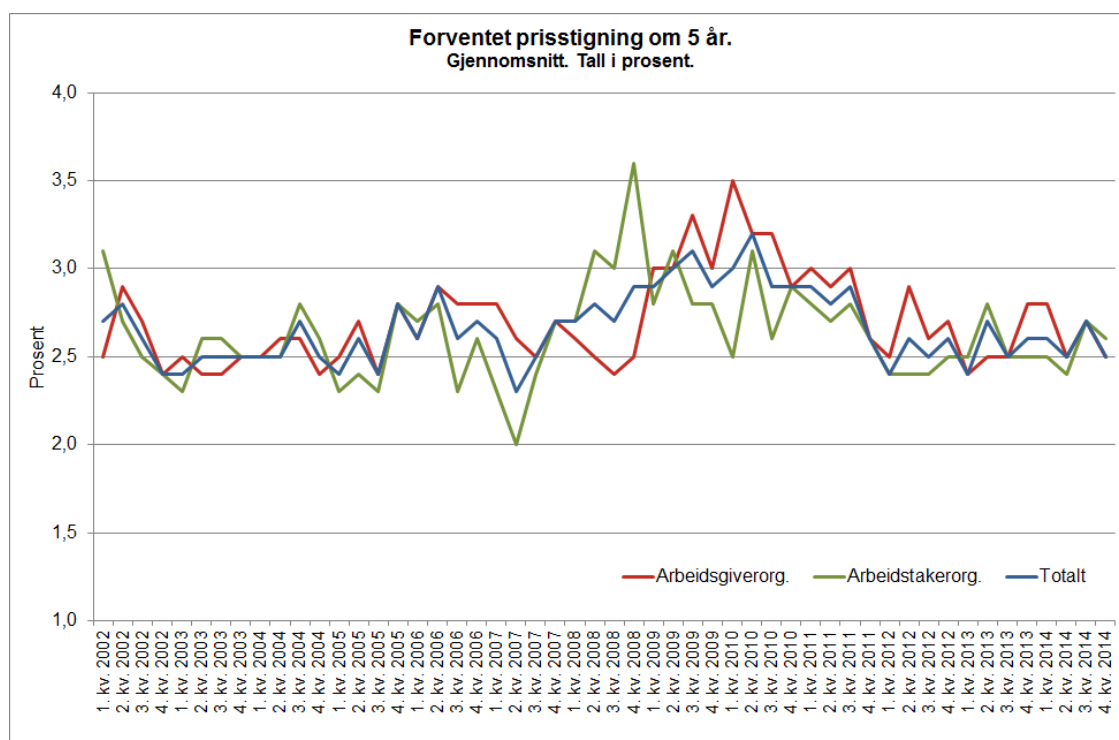

Forventet prisstigning om 2 år	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,3
Laveste verdi	1,5	2,0
Høyeste verdi	3,0	3,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,3
Laveste verdi	2,0	1,8
Høyeste verdi	3,0	3,0
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,3
Utvalg	20	20

Forventet prisvekst om to år blant partene i arbeidslivet er 2,3 prosent, ned 0,1 fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene oppjusterer sitt estimat med 0,1 prosentpoeng til 2,3 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene nedjusterer sitt estimat til 2,3 prosent.

Indeks 10:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

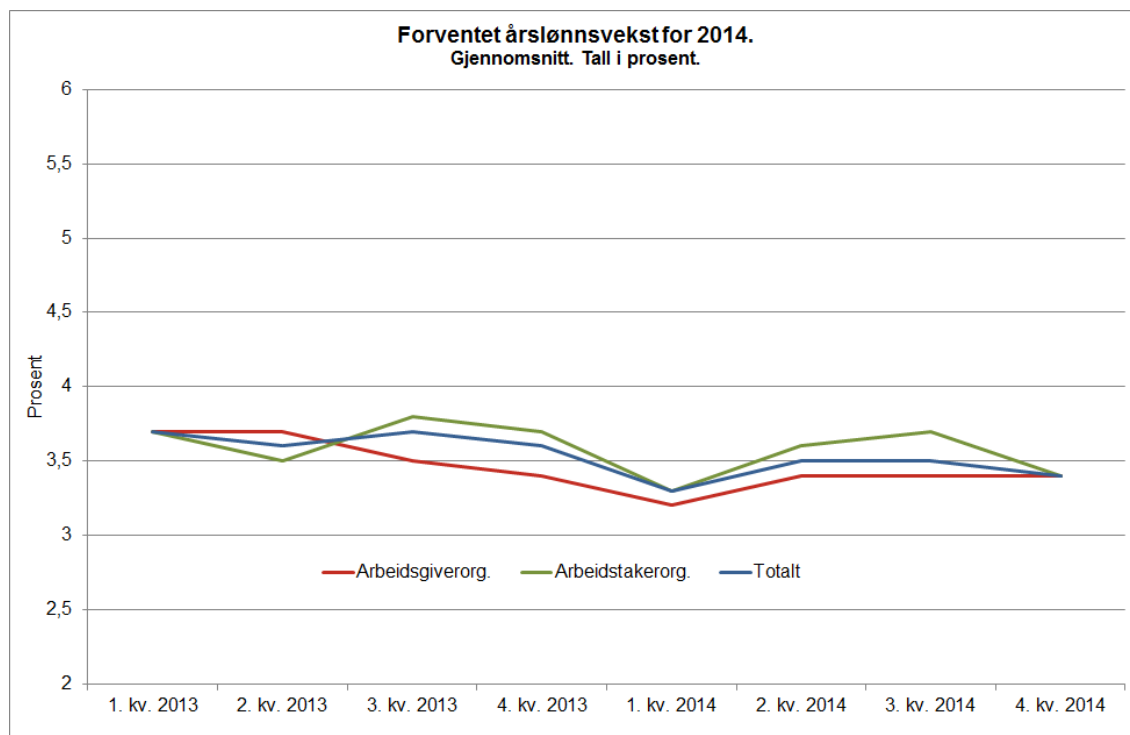

Forventet prisstigning om 5 år	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,5
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	4,0	3,5
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,6
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	3,5	3,5
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,5
Utvalg	20	20

Forventet prisstigning om 5 år er blant partene i arbeidslivet på 2,5 prosent, ned 0,2 fra forrige kvartal. Estimater fra arbeidsgiverorganisasjonene er på 2,5, mens arbeidstakerorganisasjonene har et estimat på 2,6 prosent.

Indeks 11:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2014?

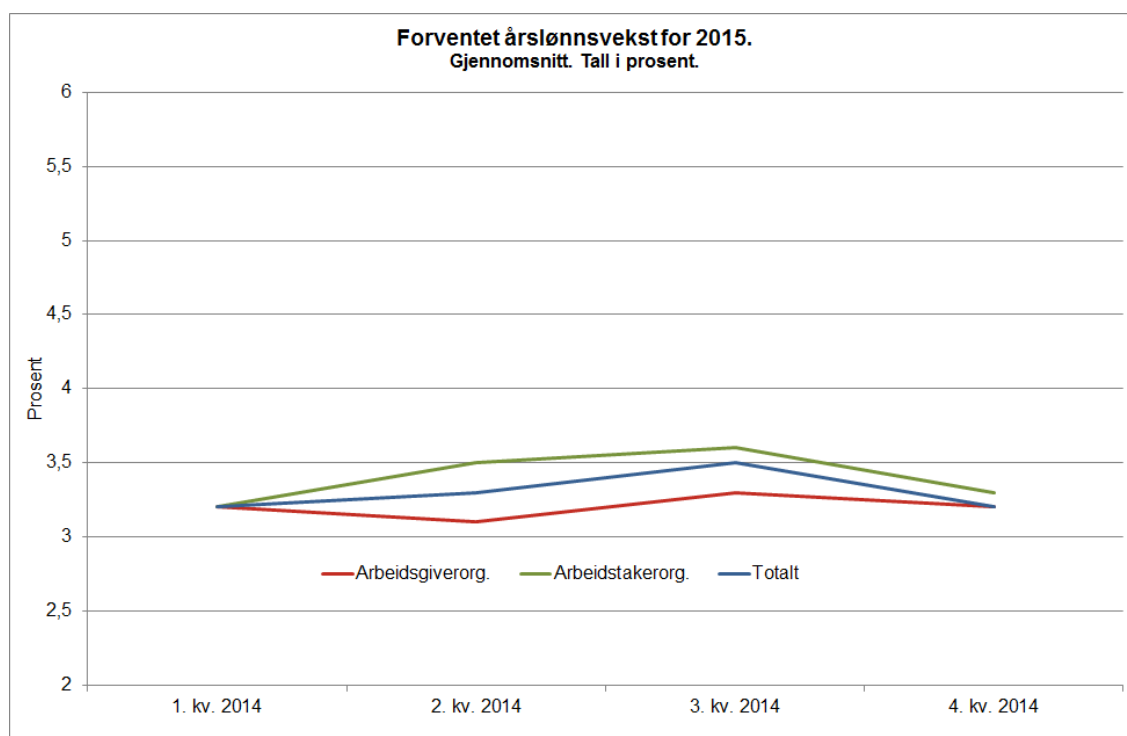

Forventet årslønnsvekst for 2014	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,4
Laveste verdi	3,0	3,0
Høyeste verdi	4,0	3,5
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,7	3,4
Laveste verdi	3,3	2,0
Høyeste verdi	4,3	4,3
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,4
Utvalg	20	20

Forventet årslønnsvekst for 2014 er blant partene i arbeidslivet 3,4 prosent, ned 0,1 fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene og arbeidstakerorganisasjonene estimerer begge en årslønnsvekst på 3,4 prosent.

Indeks 12:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2015?

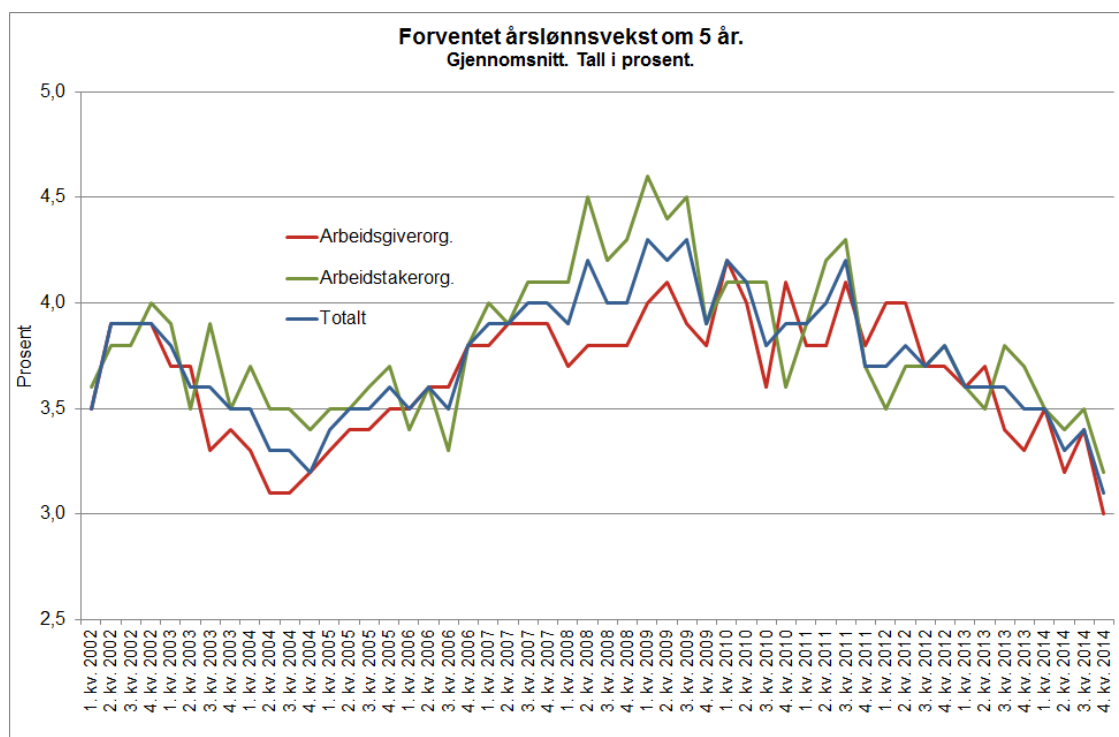

Forventet årslønnsvekst for 2015	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,3	3,2
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	4,0	4,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,3
Laveste verdi	3,0	1,8
Høyeste verdi	4,5	4,5
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,2
Utvalg	20	20

Forventet årslønnsvekst blant partene i arbeidslivet for 2015 er 3,2 prosent. Arbeidsgiverorganisasjonene har et estimat på 3,2, mens arbeidstakerorganisasjonene sitt estimat er 3,3.

Indeks 13:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

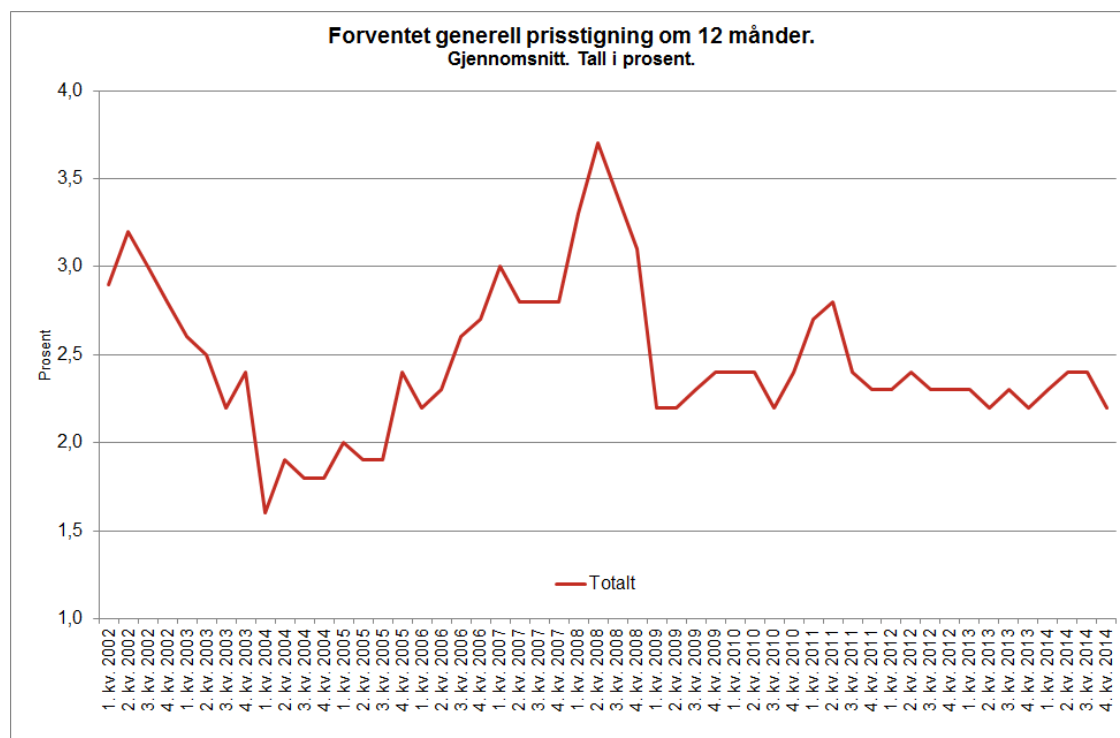
Forventet årslønnsvekst om 5 år	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,0
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	4,5	4,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,2
Laveste verdi	3,0	2,0
Høyeste verdi	4,5	3,8
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,1
Utvalg	19	20

Arbeidslivsorganisasjonenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) er i fjerde kvartal 2014 på 3,1 prosent, ned 0,3 fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene nedjusterer sitt estimat fra 3,4 til 3,0 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene nedjusterer sitt estimat fra 3,5 til 3,2 prosent.

Resultater - næringslivslederne

Indeks 14:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

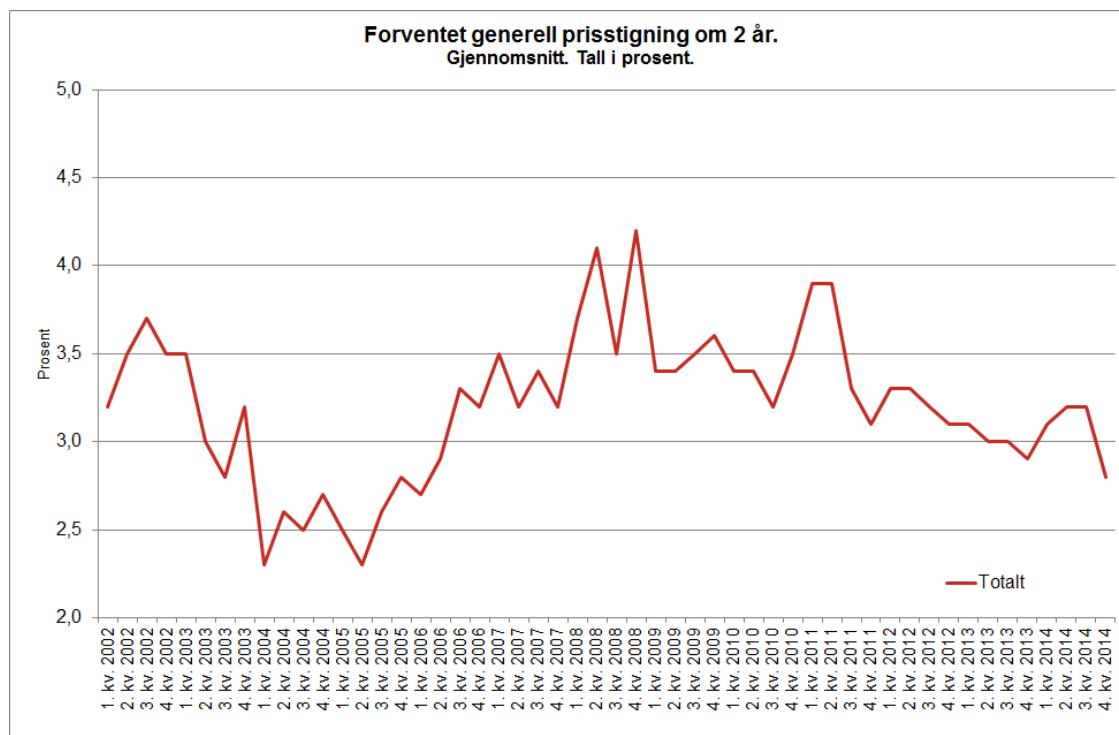

Forventet generell prisstigning om 12 mnd	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,2
Laveste verdi	-5,0	-2,0
Høyeste verdi	7,0	5,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,2
Laveste verdi	-1,0	0,0
Høyeste verdi	6,0	5,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,2
Utvalg (vektet)	387	351

Næringslivsledernes estimat om forventet prisstigning om 12 måneder er 2,2 prosent i fjerde kvartal 2014. Dette er 0,2 lavere enn i forrige kvartal.

Indeks 15:

Hva tror du prisstigningen er om 2 år?

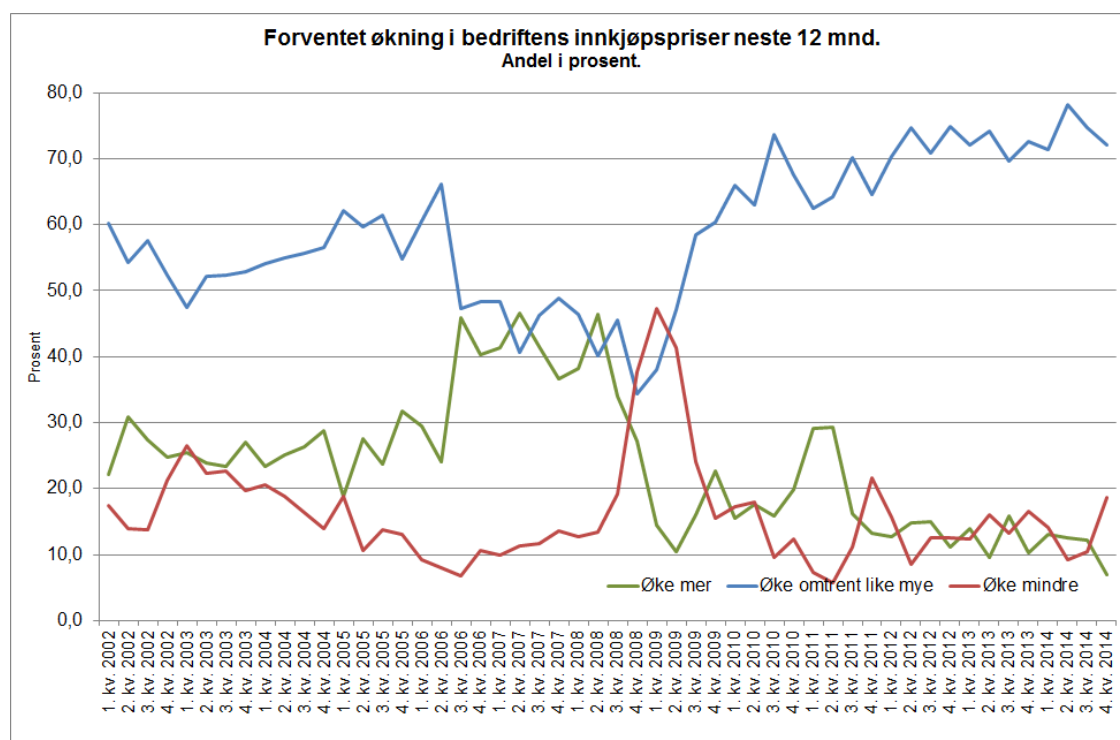

Forventet generell prisstigning om 2 år	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	2,9
Laveste verdi	0,0	-2,0
Høyeste verdi	9,0	10,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	3,1	2,8
Laveste verdi	-1,0	-2,0
Høyeste verdi	8,0	8,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	2,8
Utvalg (vektet)	367	341

Forventet prisstigning om 2 år er i fjerde kvartal 2014 på 2,8 prosent. Dette er 0,4 lavere enn i forrige kvartal.

Indeks 16:

Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

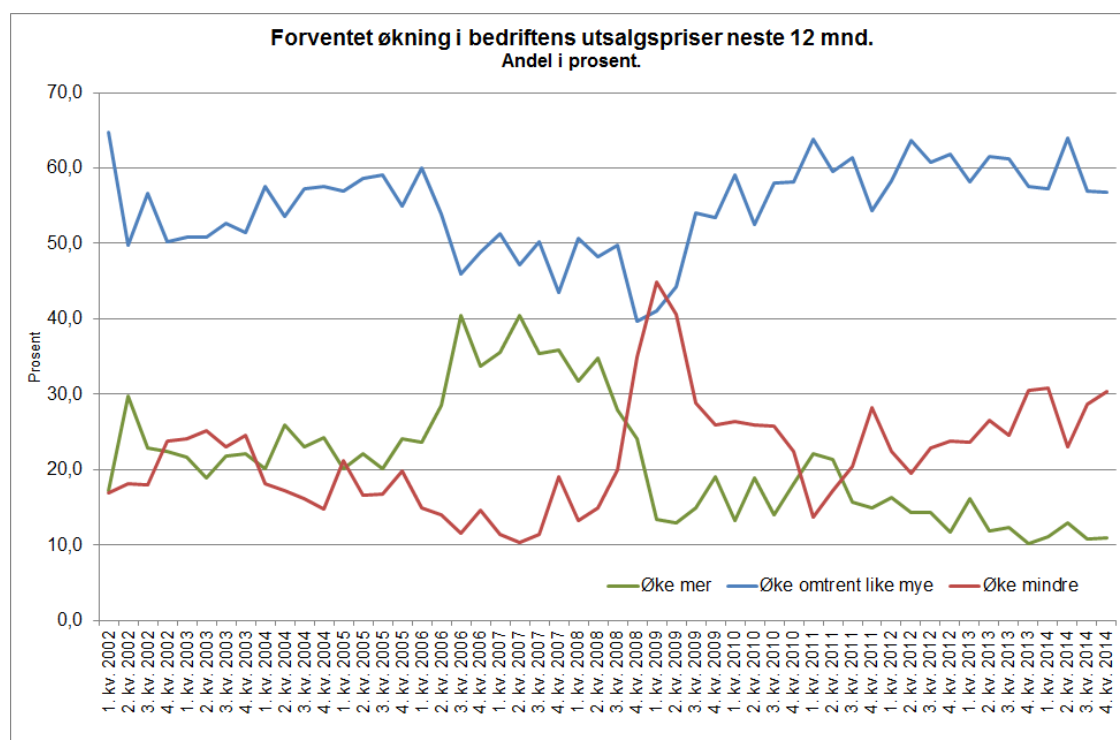
Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd

	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Øke mer	11,5	8,8
Øke omtrent like mye	75,9	69,9
Øke mindre	9,6	18,9
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Øke mer	13,9	3,0
Øke omtrent like mye	72,2	76,5
Øke mindre	12,5	18,2
Næringslivsledere totalt		
Øke mer	12,2	7,0
Øke omtrent like mye	74,7	72,0
Øke mindre	10,5	18,7
Utvalg	466	427

Andelen næringslivsledere som forventer at innkjøpsprisene vil øke mer de neste 12 måneder går ned fra 12,2 prosent i forrige kvartal til 7,0 prosent i fjerde kvartal 2014. Andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke mindre går opp fra 10,5 til 18,7 prosent, og andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke omtrent like mye går ned fra 74,7 prosent til 72,0 prosent.

Indeks 17:

Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

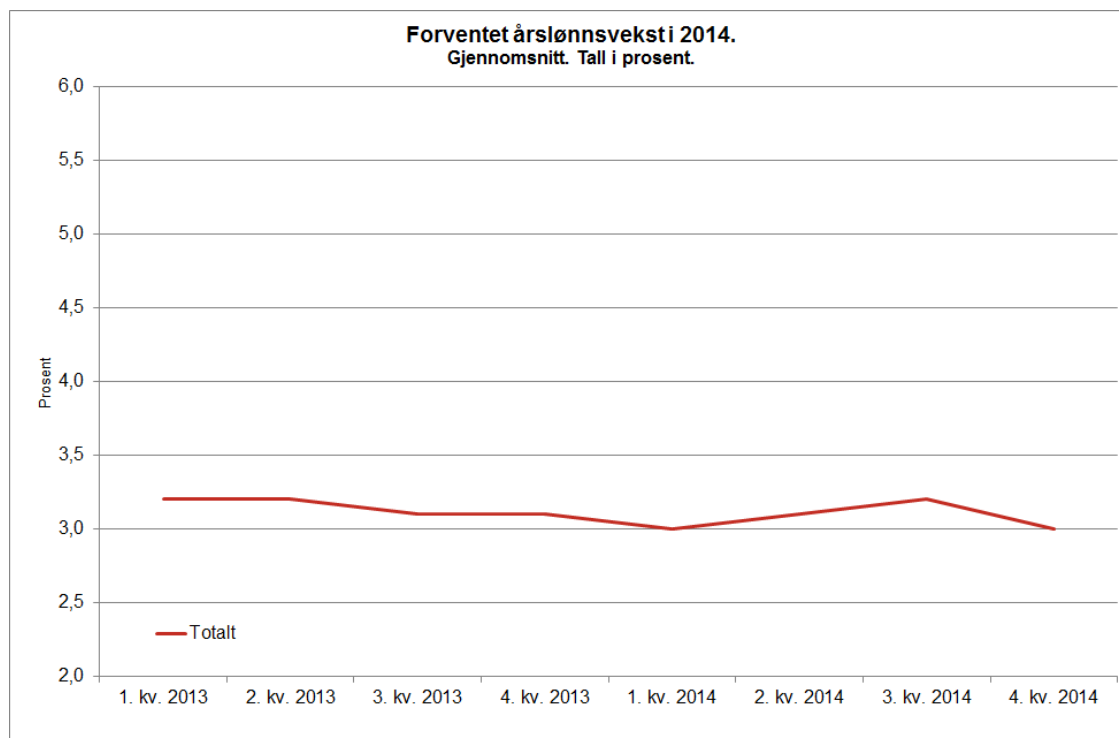
Forventet økning i bedriftens utsalgspriser
neste 12 mnd

	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Øke mer	10,2	11,1
Øke omtrent like mye	55,1	56,8
Øke mindre	30,3	29,4
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Øke mer	12,5	10,6
Øke omtrent like mye	61,1	56,8
Øke mindre	25,0	32,6
Næringslivsledere totalt		
Øke mer	10,9	11,0
Øke omtrent like mye	57,0	56,8
Øke mindre	28,7	30,4
Utvalg	466	427

Andelen næringslivsledere som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 måneder er 11,0 prosent. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mindre er 30,4 prosent, og andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye er 56,8 prosent.

Indeks 18:

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2014?

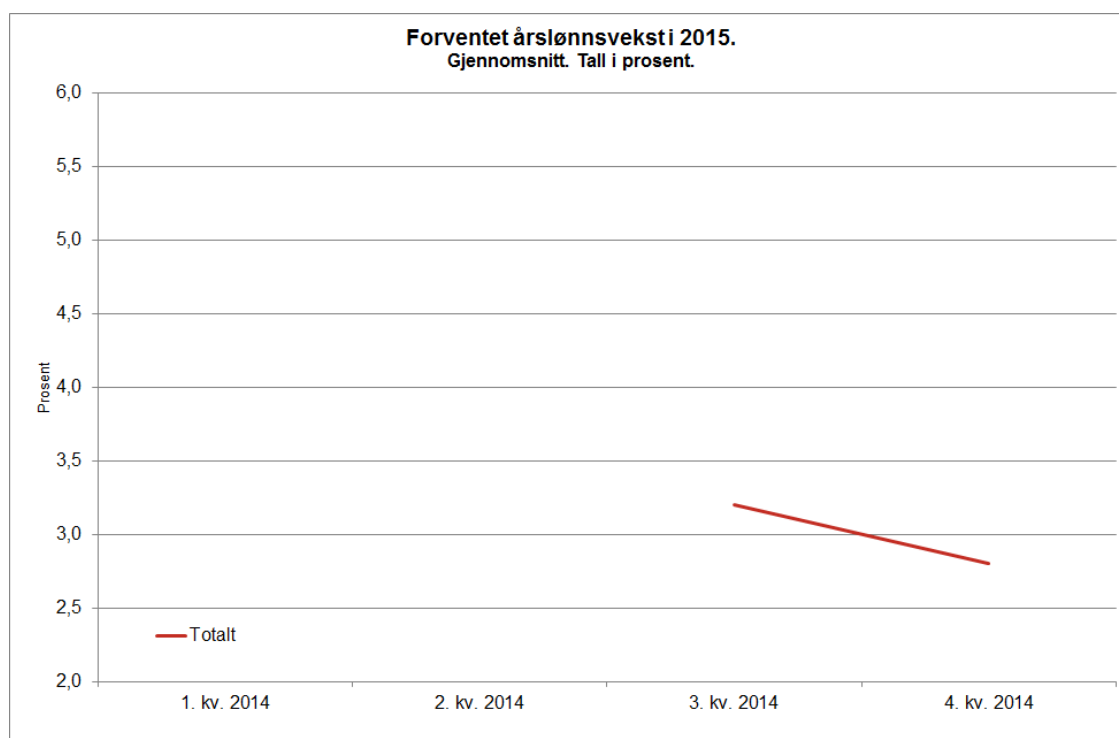

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2014	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	2,9
Laveste verdi	0,0	-10,0
Høyeste verdi	10,0	5,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,2
Laveste verdi	1,0	-10,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,0
Utvalg (vektet)	428	406

Næringslivslederne sitt estimat for lønnsvekst i egen bedrift for 2014 er på 3,0 prosent, 0,2 ned fra forrige kvartal.

Indeks 19:

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2015?

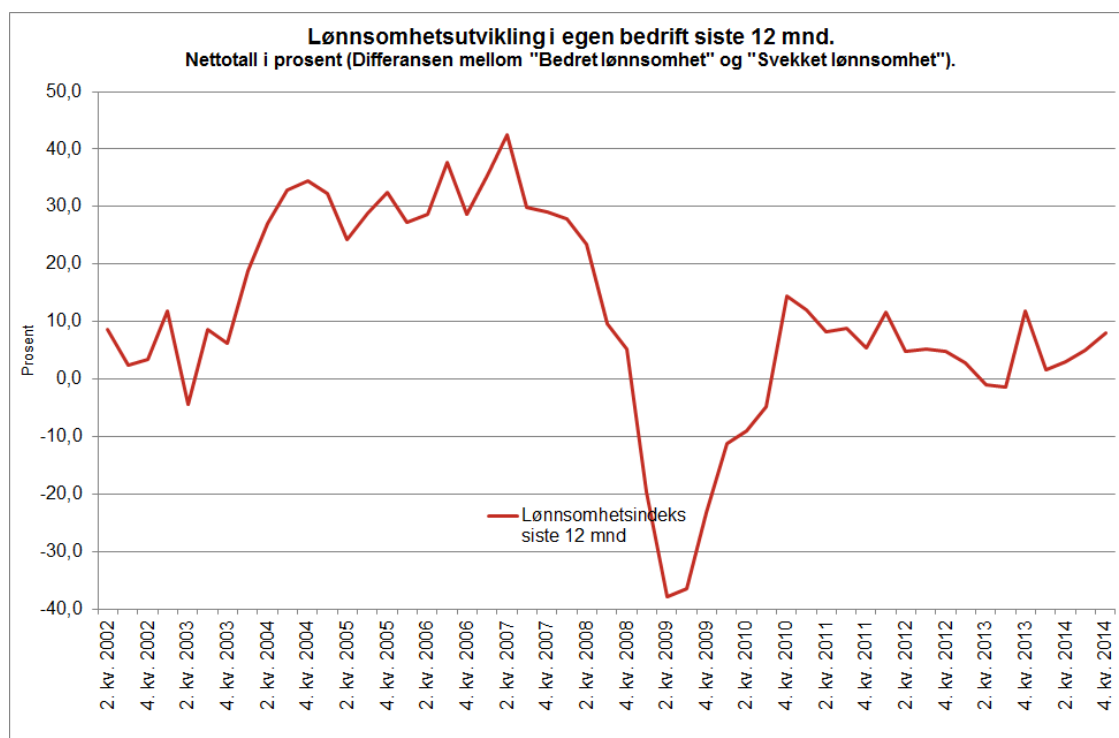

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2015	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	3,1	2,7
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	8,0	7,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	2,9
Laveste verdi	0,0	-2,0
Høyeste verdi	9,0	10,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	2,8
Utvalg (vektet)	411	401

Næringslivslederne sitt estimat for lønnsvekst i egen bedrift for neste år er på 2,8 prosent, ned fra 3,2 prosent i forrige kvartal. På grunn av en feil i spørreskjema er dette spørsmålet ikke stilt til næringslivsledere i første og andre kvartal 2014.

Indeks 20:

Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 mnd?

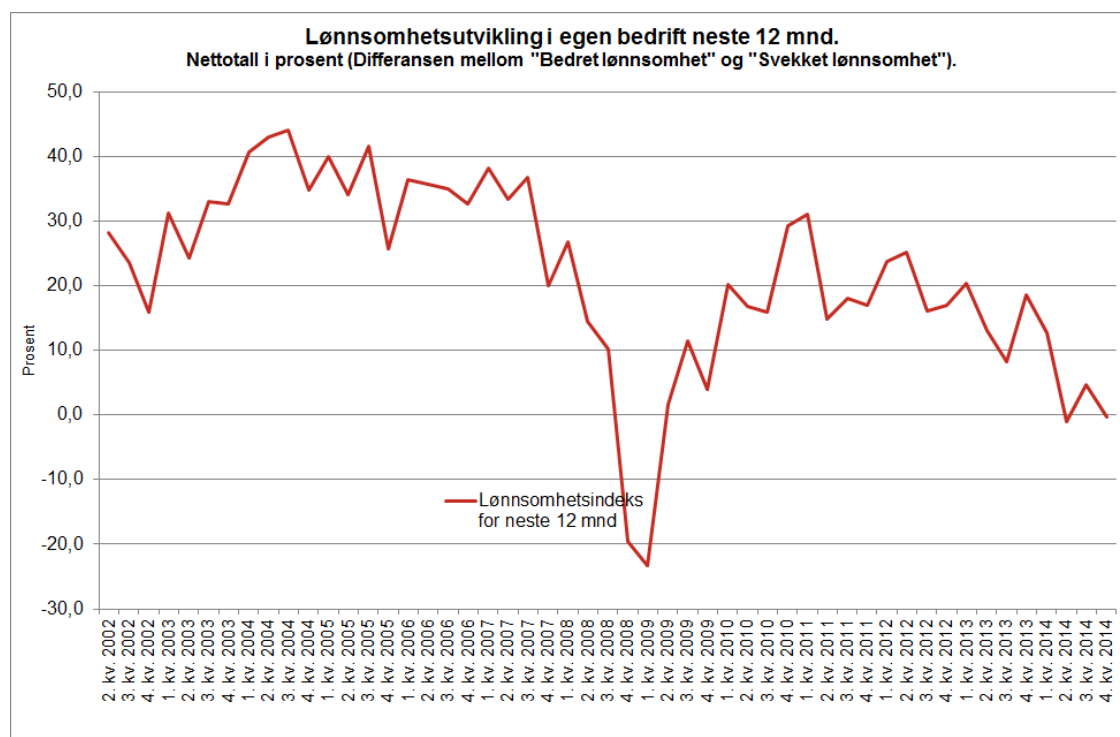

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Bedret lønnsomhet	37,6	38,5
Uendret lønnsomhet	30,7	30,4
Svekket lønnsomhet	31,7	29,1
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	5,9	9,4
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Bedret lønnsomhet	36,1	32,8
Uendret lønnsomhet	29,9	38,9
Svekket lønnsomhet	32,6	28,2
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	3,5	4,6
Næringslivsledere totalt		
Bedret lønnsomhet	37,1	36,8
Uendret lønnsomhet	30,5	33,0
Svekket lønnsomhet	32,0	28,8
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	5,1	8,0
Utvalg	466	427

Lønnsomhetsindeksen for siste 12 måneder er i fjerde kvartal 2014 på 8,0 poeng, opp fra 5,1 i forrige kvartal.

Indeks 21:

Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 månedene?

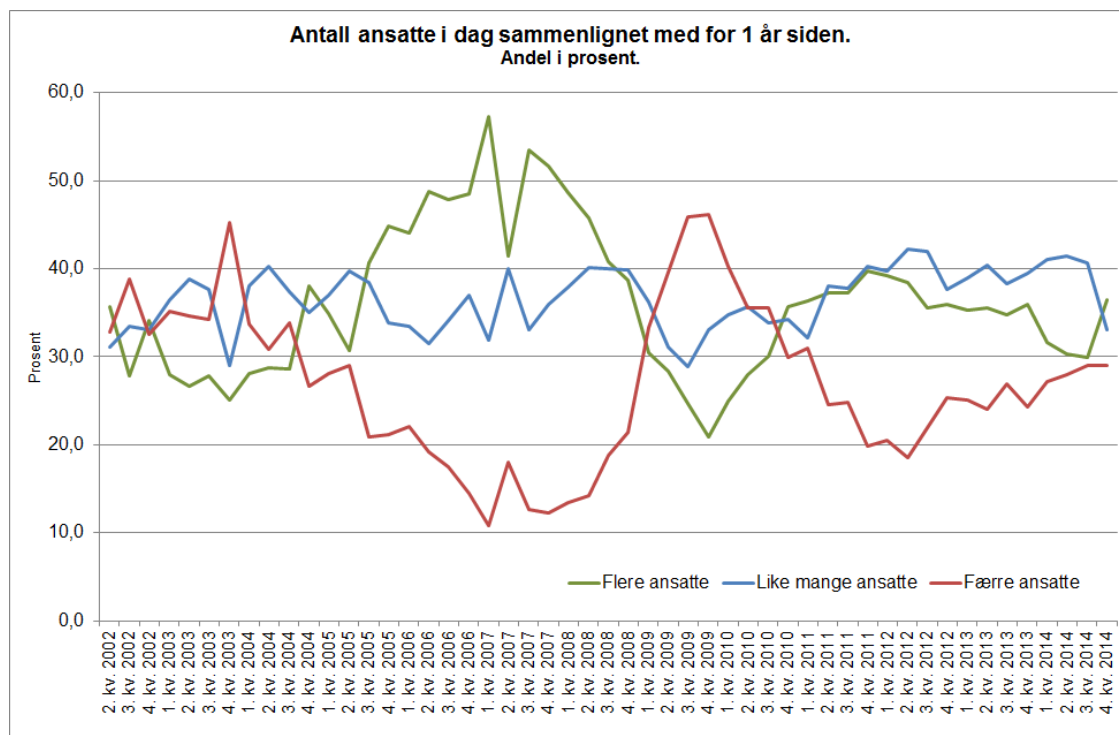

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Bedret lønnsomhet	26,4	26,4
Vil holde seg uendret	50,9	44,6
Svekket lønnsomhet	22,0	26,4
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	4,4	0,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Bedret lønnsomhet	26,4	32,8
Vil holde seg uendret	50,7	33,6
Svekket lønnsomhet	20,8	33,6
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	5,6	-0,8
Næringslivsledere totalt		
Bedret lønnsomhet	26,4	28,3
Vil holde seg uendret	50,9	41,2
Svekket lønnsomhet	21,7	28,6
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	4,7	-0,3
Utvalg	466	427

Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene går ned fra 4,7 poeng i forrige kvartal til -0,3 poeng i fjerde kvartal 2014.

Indeks 22:

Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?

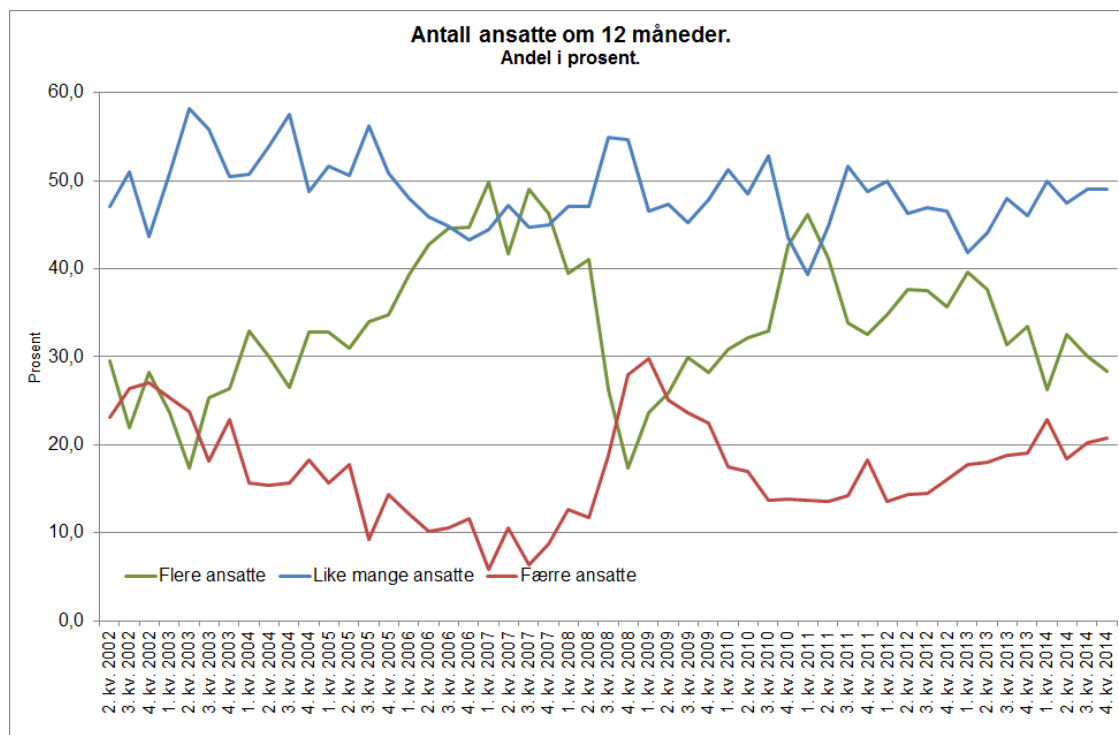

Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Flere ansatte	25,8	32,9
Like mange ansatte	43,5	36,6
Færre ansatte	30,7	28,5
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	-4,9	4,4
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Flere ansatte	39,2	44,7
Like mange ansatte	34,3	25,0
Færre ansatte	25,2	30,3
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	14,0	14,4
Næringslivsledere totalt		
Flere ansatte	29,9	36,5
Like mange ansatte	40,6	33,0
Færre ansatte	29,0	29,0
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	0,9	7,5
Utvalg	466	427

Andelen næringslivsledere som oppgir at de har flere ansatte enn hva de hadde for 12 måneder er 36,5 prosent. Andelen som oppgir at de har færre ansatte er 29,0 prosent, mens andelen som oppgir at de har like mange ansatte er 33,0 prosent.

Indeks 23:

Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

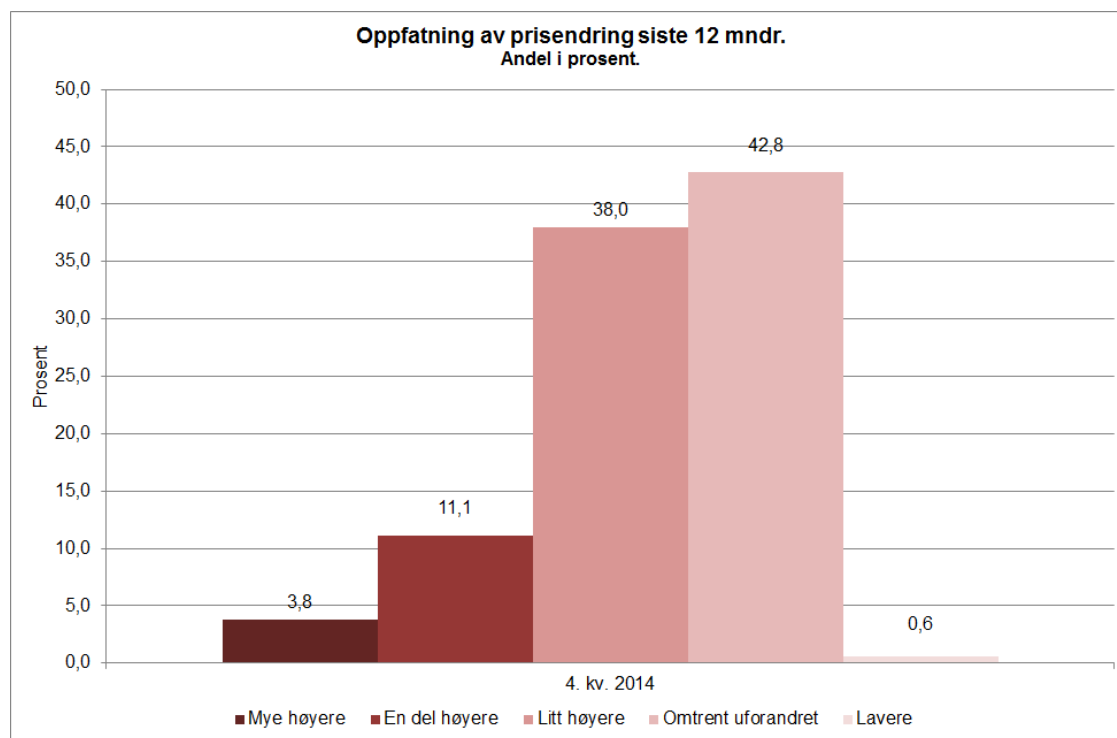
Antall ansatte om 12 mnd	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Flere ansatte	28,8	29,0
Like mange ansatte	53,3	48,8
Færre ansatte	18,0	19,5
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	10,8	9,5
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Flere ansatte	32,6	27,3
Like mange ansatte	39,6	49,2
Færre ansatte	25,7	23,5
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	6,9	3,8
Næringslivsledere totalt		
Flere ansatte	30,0	28,4
Like mange ansatte	49,0	49,0
Færre ansatte	20,3	20,7
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	9,7	7,7
Utvalg	466	427

28,4 prosent av næringslivslederne oppgir i fjerde kvartal 2014 at de forventer å ha flere ansatte om 12 måneder, mot 30,0 prosent i forrige kvartal. Andelen som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder er 20,7 prosent, mens andelen som forventer å ha like mange ansatte er 49,0 prosent.

Resultater - husholdningene

Indeks 24A:

Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?

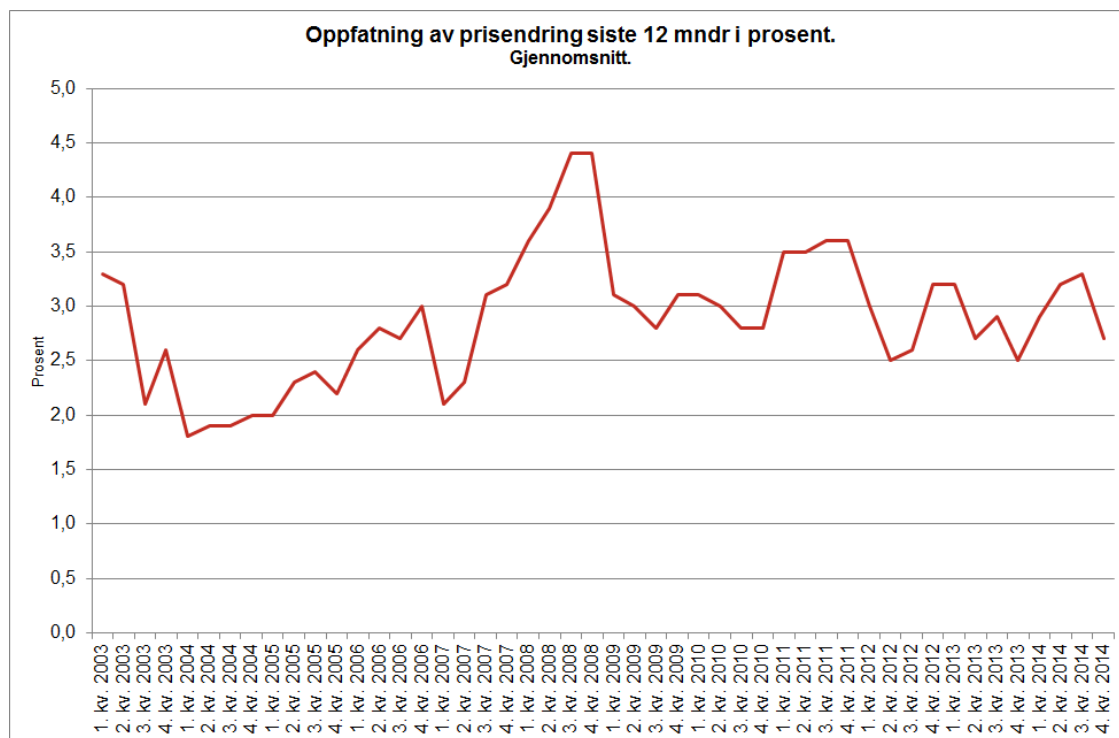

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd.		3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Husholdningene			
Mye høyere	Prosentandel	6,0	3,8
En del høyere	Prosentandel	14,1	11,1
Litt høyere	Prosentandel	39,9	38,0
Omtrent uforandret	Prosentandel	35,5	42,8
Lavere	Prosentandel	1,4	0,6
Utvalg		1005	1000

Andelen av husholdningene som var av den oppfatning at prisene på varer og tjenester er mye høyere enn for ett år siden er 3,8 prosent i fjerde kvartal 2014. Andelen som oppfatter at prisene er lavere er 0,6 prosent. Andelen som oppfatter at prisene er omtrent uforandret er 42,8 prosent i fjerde kvartal 2014.

Indeks 24B:

Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?

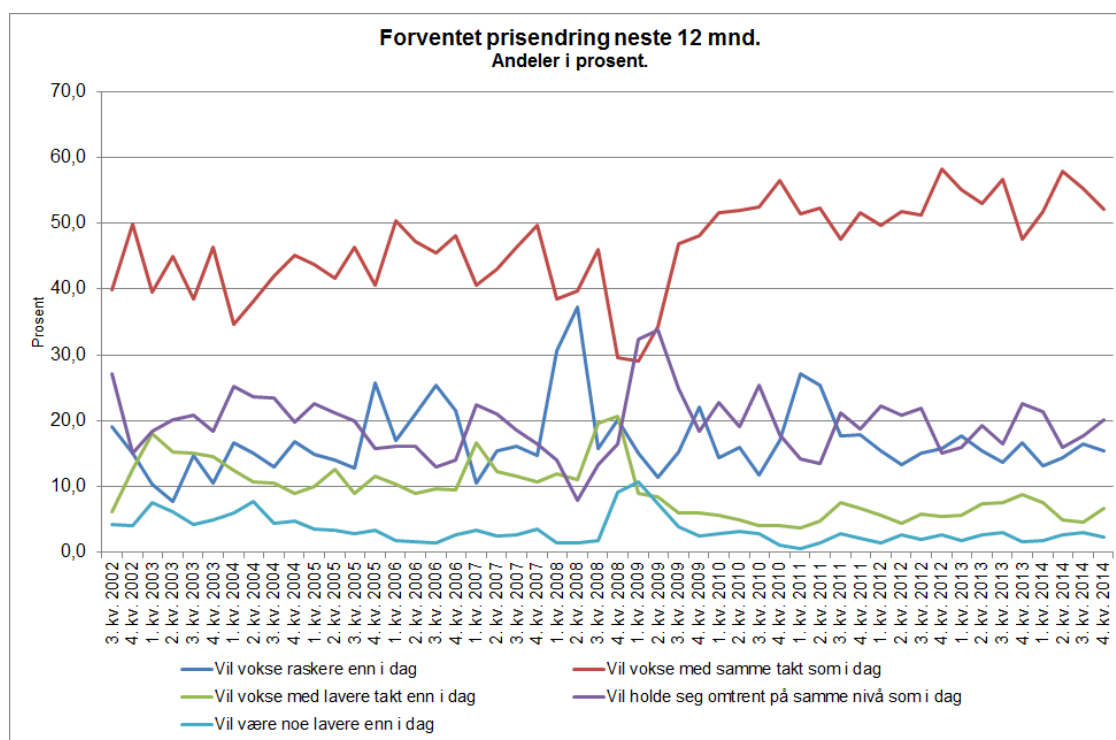

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd. i prosent	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	3,3	2,7
Utvalg	782	837

Oppfattet prisendring i prosent siste 12 måneder blant husholdningene er på 2,7 prosent i fjerde kvartal 2014.

Indeks 25A:

Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil vokse raskere enn i dag, vokse med samme takt som i dag, vokse, men saktere enn i dag, være uendret eller være noe lavere enn i dag?

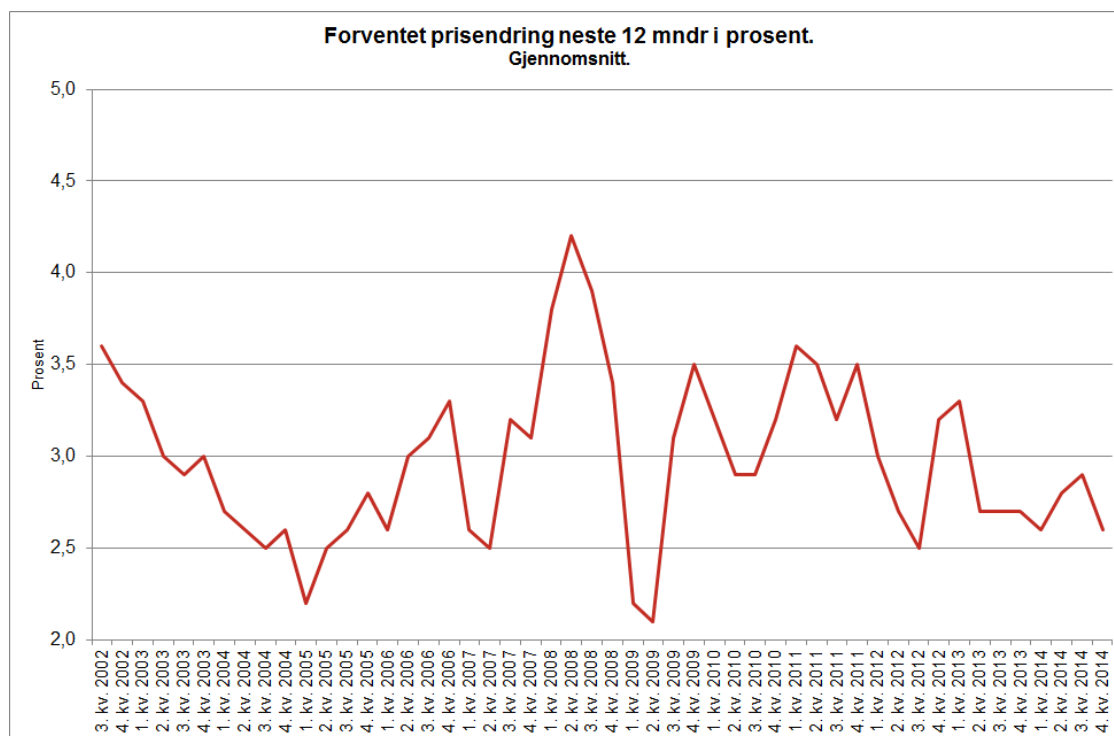

Forventet prisendring neste 12 mnd		3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Husholdningene			
Vil vokse raskere enn i dag	Prosentandel	16,5	15,4
Vil vokse med samme takt som i dag	Prosentandel	55,2	52,1
Vil vokse med lavere takt enn i dag	Prosentandel	4,5	6,7
Vil holde seg omtrent på samme nivå	Prosentandel	17,7	20,2
Vil være noe lavere enn i dag	Prosentandel	3,0	2,3
Utvalg		1005	1000

15,4 prosent av husholdningene forventer at prisene de neste 12 måneder vil vokse raskere enn i dag, mot 16,5 prosent i forrige kvartal. 52,1 prosent av husholdningene forventer at prisene på varer og tjenester de neste 12 måneder vil vokse med samme takt som i dag, mens andelen som forventer at prisene de neste 12 månedene vil være noe lavere enn i dag er 2,3 prosent.

Indeks 25B:

Sammenliknet med dagens prisnivå, hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?

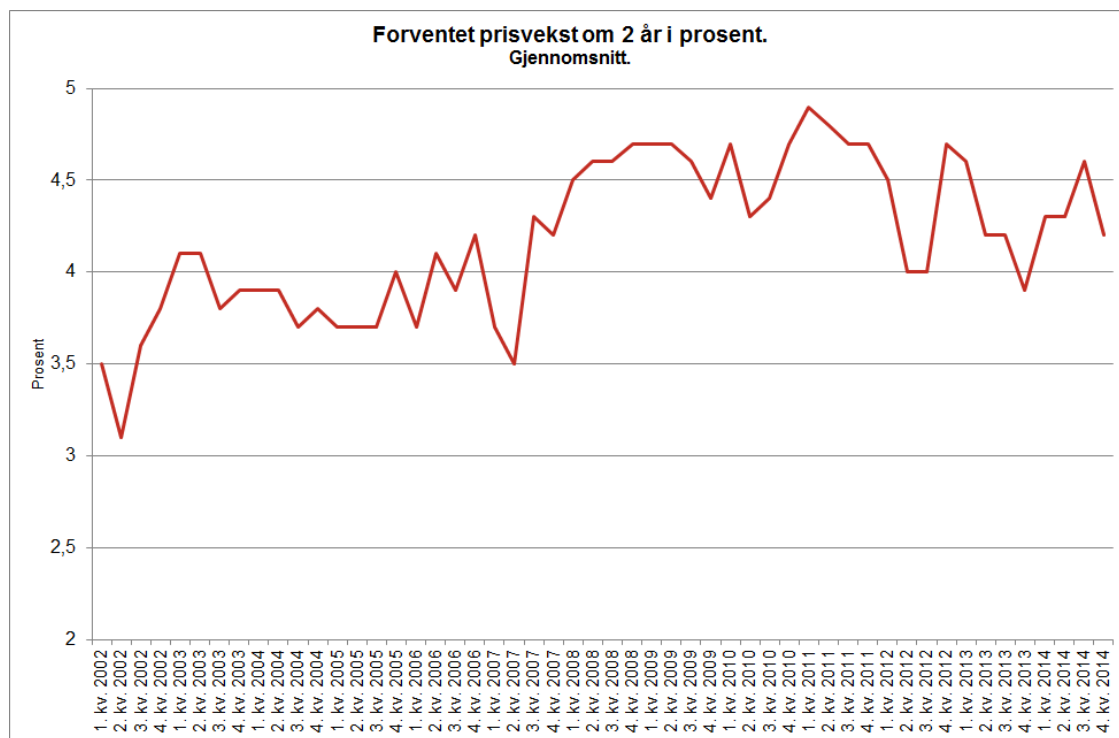

Forventet prisendring neste 12 mnd. i prosent	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,6
Utvalg	820	833

Forventet prisendring neste 12 måneder blant husholdningene er 2,6 prosent i fjerde kvartal 2014, ned 0,3 fra forrige kvartal.

Indeks 26:

Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?

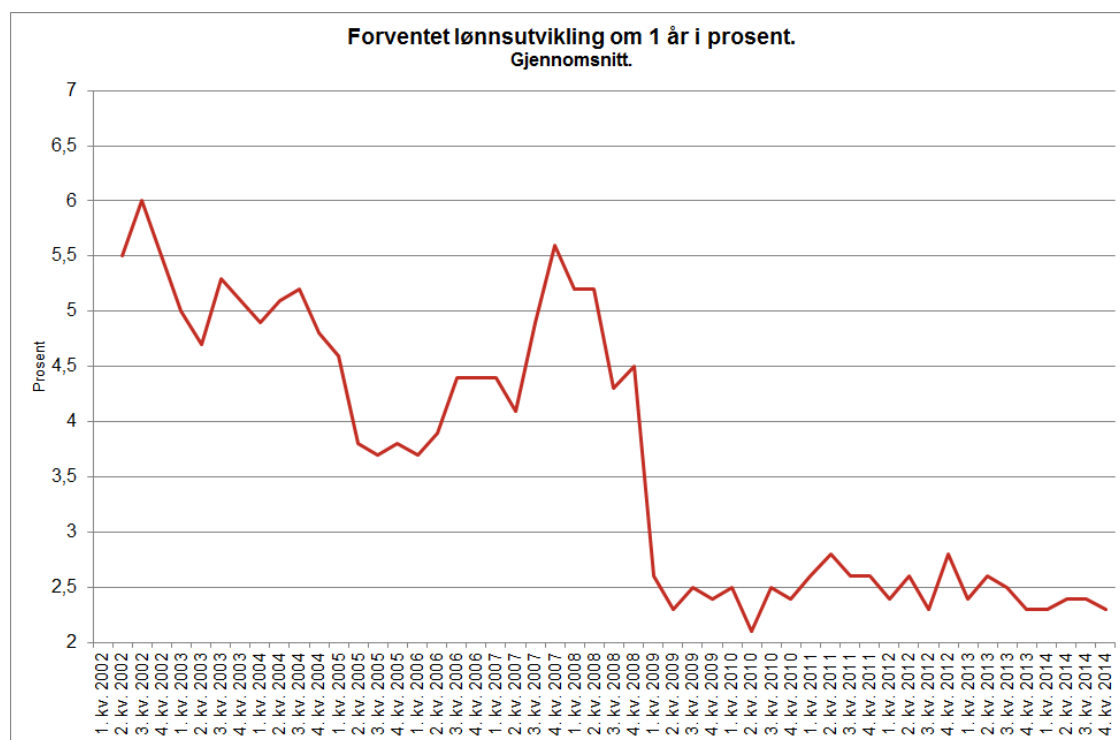

Forventet prisvekst om 2-3 år i prosent	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	4,6	4,2
Utvalg	679	715

Forventet prisvekst om 2-3 år blant husholdningene er 4,2 prosent i fjerde kvartal 2014, ned 0,4 fra forrige kvartal.

Indeks 27:

Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?

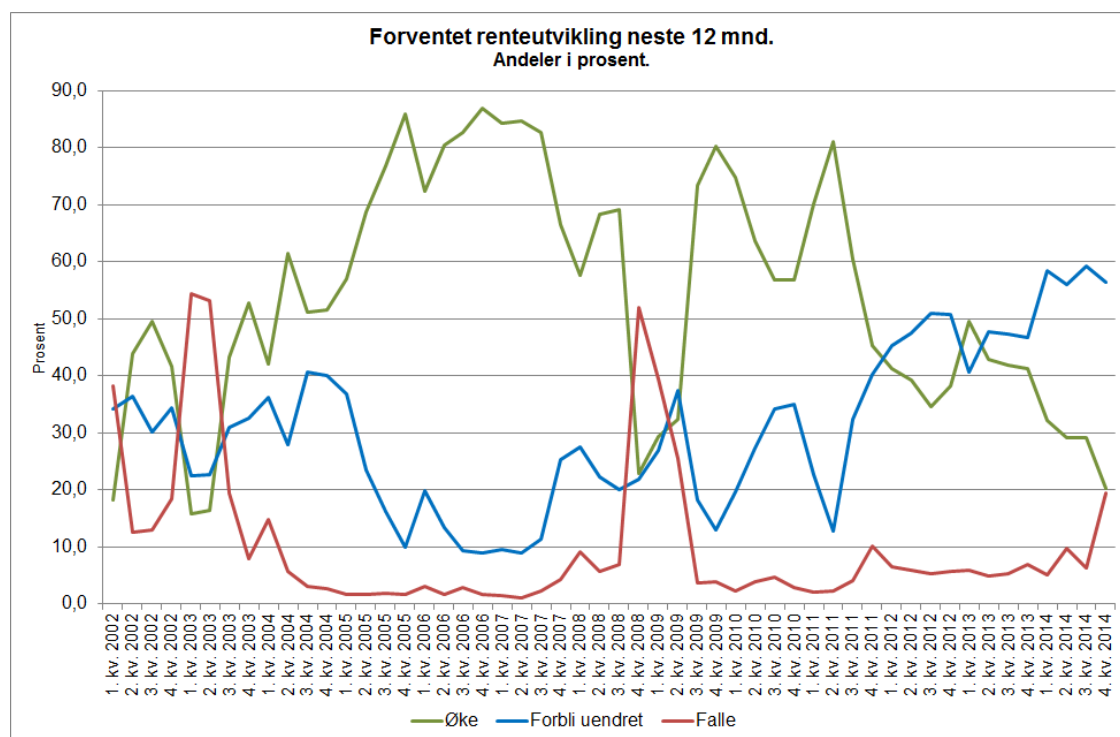

Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,3
Utvalg	805	816

Forventet lønnsøkning neste 12 måneder blant husholdningene er på 2,3 prosent, ned 0,1 fra forrige kvartal.

Indeks 28:

Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Forventet renteutvikling neste 12 mnd	3. kvartal 2014	4. kvartal 2014
Husholdningene		
Øke	29,1	20,3
Forbli uendret	59,2	56,4
Falle	6,3	19,5
Utvalg	1005	1000

Andelen av husholdningene som forventer en økning i rentene er 20,3 prosent i fjerde kvartal 2014, en nedgang fra 29,1 prosent i forrige kvartal. 19,5 prosent forventer at renten vil falle, en oppgang fra 6,3 prosent i forrige kvartal, mens 56,4 prosent forventer uendret rente.

Tekniske kommentarer - økonomene og partene i arbeidslivet

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er basert på respondentlister fra tidligere undersøkelser. Disse listene er oppdatert med nye aktører både blant økonomene og partene i arbeidslivet. I tillegg er listene korrigert for respondenter som ikke lenger er relevante.

Antall intervjuer

I denne undersøkelsen er det gjennomført totalt 69 intervjuer blant økonomer innenfor akademia og finansnæringen, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner. Av disse intervjuene er 49 av respondentene økonomer og 20 respondenter kommer fra partene i arbeidslivet.

Vekting

Resultatene i denne undersøkelsen er ikke vektet.

Metode for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet Confirmat. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 11. til 24. november 2014.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 8 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.

Tekniske kommentarer - næringslivslederne

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er representativ utvalgsundersøkelse av bedriftsledere i norske bedrifter med 20 ansatte eller flere. Undersøkelsen er gjennomført gjennom Opinion representative næringslivspanel. Dette panelet er rekruttert gjennom Opinion kvartalsvise næringslivsundersøkelse (Norges næringslivsundersøkelser - NNU®).

Antall intervjuer

Det er gjennomført totalt 427 intervjuer blant bedriftsledere i næringslivet i denne undersøkelsen.

Vekting

Resultatene er vektet basert på variablene geografi (landsdel), sektor (bransje) og antall ansatte i bedriften.

Datainnsamling

Feltarbeidet er foretatt på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet Confirmit. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post til deltakerne i panelet.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 3. til 19. november 2014.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.

Tekniske kommentarer - husholdningene

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er representativ utvalgsundersøkelse av befolkningen som er 15 år eller eldre. 60 prosent av intervjuene er gjennomført på fasttelefon og 40 prosent er gjennomført på mobiltelefon.

Antall intervjuer

Det er gjennomført totalt 1000 intervjuer blant norske husholdninger.

Vekting

Resultatene er vektet basert på variablene geografi (landsdel), alder og kjønn.

Datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført ved telefonintervjuer (CATI). Telefonintervjuene er gjennomført av Norstat Norge på oppdrag av Opinion.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 10. til 16. november 2014.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.